

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► **B** **DYREKTYWA 2000/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**
z dnia 23 października 2000 r.
ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej
(Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Decyzja nr 2455/2001/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2001 r.	L 331	1	15.12.2001
► <u>M2</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/32/WE z dnia 11 marca 2008 r.	L 81	60	20.3.2008
► <u>M3</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/105/WE z dnia 16 grudnia 2008 r.	L 348	84	24.12.2008
► <u>M4</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r.	L 140	114	5.6.2009
► <u>M5</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r.	L 226	1	24.8.2013
► <u>M6</u>	Dyrektywa Rady 2013/64/UE z dnia 17 grudnia 2013 r.	L 353	8	28.12.2013
► <u>M7</u>	Dyrektywa Komisji 2014/101/UE z dnia 30 października 2014 r.	L 311	32	31.10.2014

sprostowana przez:

- **C1** Sprostowanie, Dz.U. L 158 z 6.5.2021, s. 23 (2000/60/WE)

**DYREKTYWA 2000/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY**

z dnia 23 października 2000 r.

**ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki
wodnej**

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszej dyrektywy jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych, które:

- a) zapobiegają dalszemu pogarszaniu oraz chronią i poprawiają stan ekosystemów wodnych oraz, w odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych;
- b) promują zrównoważone korzystanie z wód oparte na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;
- c) dążą do zwiększonej ochrony i poprawy środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych;
- d) zapewniają stopniową redukcję zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobiegają ich dalszemu zanieczyszczeniu, oraz
- e) przyczyniają się do zmniejszenia skutków powodzi i susz,

a przez to przyczyniają się do:

— zapewnienia odpowiedniego zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, które jest niezbędne dla zrównoważonego, i sprawiedliwego korzystania z wód,

— znacznej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,

— ochrony wód terytorialnych i morskich, oraz

▼ B

- osiągnięcia celów odpowiednich umów międzynarodowych, w tym mających za zadanie ochronę i zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska morskiego, poprzez wspólnotowe działanie na mocy art. 16 ust. 3, celem zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych, z ostatecznym celem osiągnięcia w środowisku morskim stężeń bliskich wartościom tła dla substancji występujących naturalnie i bliskich zeru dla syntetycznych substancji wytworzonych przez człowieka.

*Artykuł 2***Definicje**

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

1. „Wody powierzchniowe” oznaczają wody śródlądowe z wyjątkiem wód podziemnych; wody przejściowe i wody przybrzeżne, z wyjątkiem sytuacji, kiedy z uwagi na stan chemiczny zaliczyć można do nich również wody terytorialne.
2. „Wody podziemne” oznaczają wszystkie wody znajdujące się pod powierzchnią ziemi w strefie saturacji oraz w bezpośredniej styczności z gruntem lub podglebiem.
3. „Wody śródlądowe” oznaczają wszystkie wody stojące lub płynące na powierzchni lądu i wszelkie wody podziemne po stronie lądu od linii bazowej, od której odmierzana jest szerokość wód terytorialnych.
4. „Rzeka” oznacza część wód śródlądowych płynących w przeważającej części po powierzchni lądu, ale mogących na pewnym odcinku swojego biegu płynąć pod ziemią.
5. „Jezioro” oznacza część wód śródlądowych powierzchniowych stojących.
6. „Wody przejściowe” oznaczają części wód powierzchniowych w obszarach ujść rzek, które są częściowo zasolone na skutek bliskości wód przybrzeżnych, ale które są pod znacznym wpływem dopływów wód słodkich.
7. „Wody przybrzeżne” oznaczają wody powierzchniowe po stronie w kierunku lądu od linii, której każdy punkt oddalony jest na odległość jednej mili morskiej po stronie w kierunku morza, od najbliższego punktu linii bazowej, od której mierzona jest szerokość wód terytorialnych, rozszerzając się, gdzie stosowne, aż do zewnętrznej granicy wód przejściowych.
8. „Sztuczna część wód” oznacza część wód powierzchniowych powstałą na skutek działalności człowieka.
9. „Silnie zmieniona część wód” oznacza część wód powierzchniowych, których charakter został znacznie zmieniony na skutek fizycznego oddziaływania człowieka, według wskazania przez Państwo Członkowskie zgodnie z przepisami załącznika II.
10. „Część wód powierzchniowych” oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.
11. „Warstwa wodonośna” oznacza podpowierzchniową warstwę lub warstwy skał lub inny poziom geologiczny o wystarczającej porowatości i przepuszczalności, które umożliwiają znaczący przepływ wód podziemnych lub pobór znaczących ilości wód podziemnych.

▼ B

12. „Część wód podziemnych” oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.
13. „Dorzecze” oznacza obszar lądu, z którego wszystkie spływy powierzchniowe odprowadzane są przez system strumieni, rzek i, gdzie stosowne, jezior, do morza poprzez pojedyncze ujście cieków, estuarium lub deltę.
14. „Zlewnia” oznacza obszar lądu, z którego wszystkie spływy powierzchniowe odprowadzane są przez system strumieni, rzek i, gdzie stosowne, jezior, do określonego punktu w biegu cieków (zwykle do jeziora lub zbiegu rzek).
15. „Obszar dorzecza” oznacza obszar lądu i morza składający się z jednego lub wielu sąsiadujących ze sobą dorzeczy wraz ze związanymi z nimi wodami podziemnymi i wodami przybrzeżnymi, określony na mocy art. 3 ust. 1 jako jednostka główna dla gospodarowania wodami w dorzeczu.
16. „Właściwe władze” oznaczają władzę lub władze określone na mocy art. 3 ust. 2 lub 3.
17. „Stan wód powierzchniowych” jest ogólnym wyrażeniem stanu części wód powierzchniowych, określonym przez gorszy ze stanów ekologiczny lub chemiczny.
18. „Dobry stan wód powierzchniowych” oznacza stan osiągnięty przez część wód powierzchniowych, jeżeli zarówno ich stan ekologiczny, jak i chemiczny jest określony jako co najmniej „dobry”.
19. „Stan wód podziemnych” jest ogólnym wyrażeniem stanu części wód podziemnych, określonym przez gorszy ze stanów ilościowy lub chemiczny.
20. „Dobry stan wód podziemnych” oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony jako co najmniej „dobry”.
21. „Stan ekologiczny” jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wodnego związanego z wodami powierzchniowymi, ustalonym zgodnie z załącznikiem V.
22. „Dobry stan ekologiczny” oznacza stan części wód powierzchniowych, sklasyfikowany zgodnie z załącznikiem V.
23. „Dobry potencjał ekologiczny” oznacza stan silnie zmienionej lub sztucznej części wód, sklasyfikowanej zgodnie z odpowiednimi przepisami załącznika V.
24. „Dobry stan chemiczny wód powierzchniowych” oznacza stan chemiczny wymagany do spełnienia celów środowiskowych dla wód powierzchniowych ustalonych w art. 4 ust. 1 lit. a), to jest stan chemiczny osiągnięty przez część wód powierzchniowych, w którym stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają środowiskowych norm jakości ustalonych w załączniku IX i na mocy art. 16 ust. 7 oraz innym stosownym prawodawstwie wspólnotowym ustanawiającym środowiskowe normy jakości na poziomie wspólnotowym.
25. „Dobry stan chemiczny wód podziemnych” oznacza stan chemiczny części wód podziemnych, który spełnia wszystkie warunki wymienione w tabeli 2.3.2 załącznika V.

▼B

26. „Stan ilościowy” jest wyrażeniem stopnia, do jakiego część wód podziemnych jest narażona na bezpośrednie i pośrednie pobory wody.
27. „Dostępne zasoby wód podziemnych” oznaczają długoterminową średnią roczną wielkość całkowitego zasilania określonej części wód podziemnych pomniejszonego o długoterminową roczną wielkość przepływu wymaganego do osiągnięcia wyszczególnionych na mocy art. 4 celów jakości ekologicznej związanych z określoną częścią wód podziemnych, tak aby uniknąć jakiegokolwiek znacznego obniżenia stanu ekologicznego takich wód oraz aby uniknąć wszelkich szkód w związanych z nimi ekosystemach lądowych.
28. „Dobry stan ilościowy” oznacza stan określony w tabeli 2.1.2 załącznika V.
29. „Substancje niebezpieczne” oznaczają substancje lub grupy substancji, które są toksyczne, trwałe i podatne na bioakumulację, oraz inne substancje lub grupy substancji, których poziom osiąga stan niepokojący.
30. „Substancje priorytetowe” oznaczają substancje określone zgodnie z art. 16 ust. 2 i wymienione w załączniku X. Wśród tych substancji są „priorytetowe substancje niebezpieczne”, które oznaczają substancje określone zgodnie z art. 16 ust. 3 i 6, dla których winny być podjęte działania zgodnie z art. 16 ust. 1 i 8.
31. „Substancja zanieczyszczająca” oznacza każdą substancję mogącą spowodować zanieczyszczenie, szczególnie te wymienione w załączniku VIII.
32. „Bezpośredni zrzut do wód podziemnych” oznacza zrzut zanieczyszczeń do wód podziemnych bez przesączenia przez glebę lub podglebie.
33. „Zanieczyszczenie” oznacza bezpośrednio lub pośrednie wprowadzenie, na skutek działalności człowieka, substancji lub ciepła do powietrza, wody lub ziemi, które mogą być szkodliwe dla zdrowia ludzkiego lub jakości ekosystemów wodnych lub ekosystemów lądowych bezpośrednio zależnych od ekosystemów wodnych, czego rezultatem są szkody materialne, lub które ogranicza lub zakłóca udogodnienia lub prawnie uzasadnione użytkowanie środowiska.
34. „Cele środowiskowe” oznaczają cele wymienione w art. 4.
35. „Środowiskowe normy jakości” oznaczają stężenie określonego zanieczyszczenia lub grupy zanieczyszczeń w wodzie, osadach lub w faunie i florze, które nie powinno być przekroczone z uwagi na ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska.
36. „Podejście łączone” oznacza kontrolę zrzutów i emisji do wód powierzchniowych zgodnie z podejściem określonym w art. 10.
37. „Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi” posiada takie samo znaczenie, jak w dyrektywie 80/778/EWG, zmienionej dyrektywą 98/83/WE.
38. „Usługi wodne” oznaczają wszystkie usługi, które gospodarstwom domowym, instytucjom publicznym lub każdej działalności gospodarczej umożliwiają:
 - a) pobór, piętrzenie, magazynowanie, uzdatnianie i dystrybucję wód powierzchniowych lub podziemnych,

▼B

b) odbieranie i oczyszczanie ścieków, które następnie odprowadzane są do wód powierzchniowych.

39. „Korzystanie z wód” oznacza usługi wodne wraz z jakąkolwiek inną działalnością określoną na mocy art. 5 i załącznika II, mające znaczny wpływ na stan wód.

Pojęcie to stosuje się do celów art. 1 oraz analiz ekonomicznych przeprowadzanych zgodnie z art. 5 oraz załącznikiem III lit. b).

40. „Dopuszczalne wartości emisji” oznaczają masę, wyrażoną w postaci pewnych szczególnych parametrów, stężenie i/lub poziom emisji, które nie będą przekroczone podczas jednego lub więcej przedziałów czasu. Dopuszczalna wartość emisji może być również ustanowiona dla pewnych grup, rodzin lub kategorii substancji, w szczególności dla określonych na mocy art. 16.

Dopuszczalne wartości emisji dla substancji są zwykle stosowane w punkcie, w którym emisja opuszcza urządzenie, bez uwzględniania rozcieńczenia. W odniesieniu do pośredniego odprowadzania do wód, przy określaniu dopuszczalnych wartości emisji z instalacji może być uwzględniany efekt oczyszczania ścieków w oczyszczalni przy założeniu, że zagwarantowany jest odpowiedni poziom ochrony środowiska jako całości i że nie prowadzi to do wyższych poziomów zanieczyszczenia środowiska.

41. „Kontrole emisji” oznaczają kontrole wymagające określonego ograniczenia emisji, na przykład dopuszczalnej wartości emisji, lub w przeciwnym razie określenia limitów lub warunków dotyczących skutków, charakteru lub innych charakterystyk emisji lub warunków działalności, które wpływają na emisję. Używanie terminu „kontrole emisji” w niniejszej dyrektywie w odniesieniu do przepisów każdej innej dyrektywy pod żadnym względem nie oznacza innej interpretacji przepisów tam zawartych.

Artykuł 3

Koordinacja uzgodnień administracyjnych w obszarach dorzeczy

1. Państwa Członkowskie określają pojedyncze dorzecza leżące na obszarze ich terytorium kraju oraz, do celów niniejszej dyrektywy, przydzielają je do określonych obszarów dorzeczy. Małe dorzecza mogą być łączone z większymi dorzeczami lub z sąsiednimi małymi dorzeczami w celu utworzenia pojedynczych obszarów dorzeczy, gdzie jest to stosowne. W przypadkach, gdy wody podziemne nie pokrywają się w pełni z określonym dorzeczem, zostaną one zidentyfikowane i przydzielone do najbliższego lub najwłaściwszego obszaru lub obszarów dorzeczy. Wody przybrzeżne zostaną zidentyfikowane i przydzielone do najbliższego lub najwłaściwszego obszaru lub obszarów dorzeczy.

2. Państwa Członkowskie zapewniają odpowiednie uzgodnienia administracyjne, w tym określenie właściwej władzy, w celu stosowania zasad niniejszej dyrektywy w każdym obszarze dorzecza leżącym na ich terytorium.

3. Państwa Członkowskie zapewniają, że dorzecze obejmujące terytorium więcej niż jednego Państwa Członkowskiego przydzielone jest do międzynarodowego obszaru dorzecza. Na prośbę zaangażowanych Państw Członkowskich, Komisja działa dla ułatwienia przydzielenia do takich międzynarodowych obszarów dorzecza.

▼B

Każde Państwo Członkowskie zapewnia odpowiednie uzgodnienia administracyjne, w tym określenie właściwej władzy, w celu zastosowania zasad niniejszej dyrektywy na tej części międzynarodowego obszaru dorzecza, która znajduje się na jego terytorium.

4. Państwa Członkowskie zapewniają, że wymagania niniejszej dyrektywy ukierunkowane na osiągnięcie celów środowiskowych, ustalonych na mocy art. 4, w szczególności wszystkie programy działań, są koordynowane w całym obszarze dorzecza. W przypadku międzynarodowego obszaru dorzecza, zainteresowane Państwa Członkowskie wspólnie zapewniają taką koordynację i mogą, w tym celu, wykorzystać istniejące struktury wynikające z umów międzynarodowych. Na prośbę zainteresowanych Państw Członkowskich, Komisja działa dla ułatwienia ustalenia tych programów działań.

5. W przypadku gdy obszar dorzecza wykracza poza terytorium Wspólnoty, Państwo Członkowskie lub zainteresowane Państwa Członkowskie podejmują starania dla ustalenia właściwej koordynacji z odpowiednimi państwami trzecimi, dla osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy w obszarze dorzecza. Państwa Członkowskie zapewniają stosowanie zasad niniejszej dyrektywy na swoim terytorium.

6. Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć istniejący krajowy lub międzynarodowy organ jako właściwą władzę do celów niniejszej dyrektywy.

7. Państwa Członkowskie wyznaczają właściwą władzę w terminie określonym w art. 24.

8. Państwa Członkowskie dostarczają Komisji wykaz swoich właściwych władz oraz właściwych władz w zakresie wszystkich organów międzynarodowych, w których uczestniczą, najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy po dniu wymienionym w art. 24. Zostaną dostarczone informacje określone w załączniku I w odniesieniu do każdej właściwej władzy.

9. Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o wszelkich zmianach, jakie zaszły w stosunku do informacji dostarczonej zgodnie z ust. 8, w ciągu trzech miesięcy od daty każdej zmiany.

*Artykuł 4***Cele środowiskowe**

1. Czyniąc operacyjnymi programy działań określone w planach gospodarowania wodami w dorzeczu:

a) dla wód powierzchniowych

- i) Państwa Członkowskie wdrażają konieczne środki, aby zapobiec pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych, z zastrzeżeniem stosowania ust. 6 i 7 i bez naruszenia ust. 8;
- ii) Państwa Członkowskie chronią, poprawiają i przywracają wszystkie części wód powierzchniowych, z zastrzeżeniem stosowania iii) dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, zgodnie z przepisami ustanowionymi w załączniku V, z zastrzeżeniem stosowania przedłużeń czasowych ustalonych zgodnie z ust. 4 i stosowania ust. 5, 6 i 7 oraz bez uszczerbku dla ust. 8;

▼B

- iii) Państwa Członkowskie chronią i poprawiają wszystkie sztuczne i silnie zmienione części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, zgodnie z przepisami ustanowionymi w załączniku V, z zastrzeżeniem stosowania przedłużeń czasowych ustalonych zgodnie z ust. 4 i stosowania ust. 5, 6 i 7 oraz bez uszczerbku dla ust. 8;
- iv) Państwa Członkowskie wdrażają konieczne środki zgodnie z art. 16 ust. 1 i 8 w celu stopniowego redukcji zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestania lub stopniowego eliminowania emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych

bez uszczerbku dla stosownych umów międzynarodowych określonych w art. 1 dla zainteresowanych stron;

b) dla wód podziemnych

- i) Państwa Członkowskie wdrażają działania konieczne, aby zapobiec lub ograniczyć dopływ zanieczyszczeń do wód podziemnych i zapobiec pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, z zastrzeżeniem stosowania ust. 6 i 7 i bez uszczerbku dla ust. 8 niniejszego artykułu oraz z zastrzeżeniem stosowania art. 11 ust. 3 lit. j);
- ii) Państwa Członkowskie chronią, poprawiają i przywracają wszystkie części wód podziemnych, zapewniają równowagę między poborami a zasilaniem wód podziemnych, w celu osiągnięcia dobrego stanu wód podziemnych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, zgodnie z przepisami ustanowionymi w załączniku V, z zastrzeżeniem stosowania przedłużeń czasowych ustalonych zgodnie z ust. 4 i stosowania ust. 5, 6 i 7 bez uszczerbku dla ust. 8 niniejszego artykułu oraz z zastrzeżeniem stosowania art. 11 ust. 3 lit. j);
- iii) Państwa Członkowskie wdrażają środki konieczne, aby odwrócić każdą znaczącą i ciągłą tendencję wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych.

Środki dla osiągnięcia odwrócenia tendencji są wdrażane zgodnie z ust. 2, 4 i 5 art. 17, uwzględniając stosowne normy wymienione w odpowiednim prawodawstwie wspólnotowym, z zastrzeżeniem stosowania ust. 6 i 7 i bez uszczerbku dla ust. 8;

c) dla obszarów chronionych

Państwa Członkowskie osiągną zgodność ze wszystkimi normami i celami najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, chyba że ustalono inaczej w prawodawstwie wspólnotowym, w ramach którego zostały ustalone poszczególne obszary chronione.

▼ M6

Jeśli chodzi o Majottę jako region najbardziej oddalony w rozumieniu art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwany dalej „Majottą”), terminem, o którym mowa w lit. a) ppkt (ii) i (iii), lit. b) ppkt (ii) oraz lit. c), jest dzień 22 grudnia 2021 r.

▼ B

2. Tam gdzie więcej niż jeden z celów na mocy ust. 1 odnosi się do danej części wód, stosuje się ten najbardziej restrykcyjny.

3. Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć część wód powierzchniowych jako sztucznie lub silnie zmienioną, gdy:

a) zmiany charakterystyk hydromorfologicznych tej części wód, które byłyby konieczne dla osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego, mogłyby wyrzucić znaczący niekorzystny wpływ na:

- i) środowisko w szerszym znaczeniu;
- ii) żeglugę, włączając urządzenia portowe, lub rekreację;
- iii) działalność, do której celów woda jest magazynowana, takie jak zaopatrzenie w wodę do spożycia, wytwarzanie prądu lub nawadnianie;
- iv) regulację wód, zapobieganie powodzi, odwadnianie ziemi; lub
- v) inną jednakowo ważną działalność człowieka związaną ze zrównoważonym rozwojem;

b) korzystne cele, do których się dąży za pomocą charakterystyki sztucznej lub silnie zmienionej części wód, nie mogą ze względu na możliwości techniczne lub nieproporcjonalne koszty, być racjonalnie osiągnięte za pomocą innych środków, które stanowią opcję znacznie korzystniejszą środowiskowo.

Takie przeznaczenie i związane z tym przyczyny są szczegółowo określane w planach gospodarowania wodami w dorzeczach wymaganych na mocy art. 13 i przeglądanych co sześć lat.

4. ► **M6** Terminy określone w ust. 1 mogą być przedłużone dla stopniowego osiągnięcia celów dla części wód, pod warunkiem że nie zachodzi dalsze pogarszanie się stanu zmienionej części wód, gdy spełnione są wszystkie z następujących warunków: ◀

a) Państwa Członkowskie ustalają, że wszystkie niezbędne poprawy stanu części wód nie mogą być w sposób racjonalny osiągnięte w okresie czasu wymienionym w tym ustępie ze względu na przynajmniej jedną z następujących przyczyn:

- i) ze względu na możliwości techniczne skala wymaganych popraw może być osiągnięta tylko w etapach przekraczających określony czas;
- ii) zakończenie poprawy w tej skali czasowej byłoby nieproporcjonalnie kosztowne;

▼B

- iii) naturalne warunki nie pozwalają na zgodne z czasem poprawienie się stanu części wód.
 - b) Przedłużenie terminu oraz jego przyczyny są szczegółowo określone i wyjaśnione w planie gospodarowania wodami w dorzeczu wymaganym na mocy art. 13.
 - c) Przedłużenie powinno być ograniczone do maksimum dwóch dalszych uaktualnień planu gospodarowania wodami w dorzeczu, z wyjątkiem przypadków gdy warunki naturalne uniemożliwiają osiągnięcie celów w tym okresie.
 - d) Podsumowanie środków wymaganych na mocy art. 11, które są przewidywane jako konieczne do spowodowania, żeby część wód przywracana była stopniowo do wymaganego stanu w przedłużonym terminie, przyczyny dla każdego znacznego opóźnienia w czynieniu tych działań operacyjnymi, oraz oczekiwany harmonogram ich wdrożenia jest wymieniony w planie gospodarowania wodami w dorzeczu. Przegląd wdrożenia tych środków i podsumowanie każdych dodatkowych jest włączane w uaktualnienia planu gospodarowania wodami w dorzeczu.
5. Państwa Członkowskie mogą zmierzać do osiągnięcia mniej restrykcyjnych celów środowiskowych niż te wymagane na mocy ust. 1, dla określonych części wód, w przypadku gdy jest on tak zmieniony przez działalność człowieka, jak ustalono zgodnie z art. 5 ust. 1, lub jego warunki naturalne są takie, że osiągnięcie tych celów byłoby niemożliwe lub nieproporcjonalnie kosztowne, a wszystkie z następujących warunków są spełnione:
- a) potrzeby ekologiczne lub społeczno-ekonomiczne zaspakajane przez taką działalność człowieka nie mogą być osiągnięte za pomocą innych środków, które są znacznie korzystniejszą opcją środowiskową, niepowodującą nieproporcjonalnych kosztów;
 - b) Państwa Członkowskie zapewniają, że:
 - dla wód powierzchniowych jest osiągnięty najlepszy możliwy stan ekologiczny i chemiczny przy wpływach, których nie można było racjonalnie uniknąć na skutek charakteru działalności człowieka czy zanieczyszczenia,
 - dla wód podziemnych, zachodzą możliwie najmniejsze zmiany dobrego stanu wód podziemnych, przy wpływach, których nie można było racjonalnie uniknąć na skutek charakteru działalności człowieka czy zanieczyszczenia;
 - c) nie zachodzi dalsze pogorszenie stanu części wód;
 - d) ustalenie mniej rygorystycznych celów środowiskowych i powody ich ustalenia są szczegółowo wymienione w planie gospodarowania wodami w dorzeczu wymaganym na mocy art. 13, a cele te poddawane są kontroli co sześć lat.

▼ B

6. Czasowe pogorszenie się stanu części wód nie jest naruszeniem wymogów niniejszej dyrektywy, jeśli jest ono wynikiem okoliczności charakteru naturalnego czy sił wyższych, które są wyjątkowe lub nie mogły być w sposób racjonalny przewidziane, w szczególności ekstremalnych powodzi i przedłużających się susz, czy wynikiem okoliczności na skutek awarii, które nie mogły być w sposób racjonalny przewidziane, jeśli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) podjęte zostały wszystkie praktyczne kroki, aby zapobiec dalszemu pogarszaniu się stanu oraz, aby nie przeszkadzać osiągnięciu celów niniejszej dyrektywy w innych częściach wód, których takie okoliczności nie dotyczą;
- b) warunki, w których takie okoliczności wyjątkowe lub niedające się racjonalnie przewidzieć mogą być ogłoszone, włączając przyjęcie właściwych wskaźników, zawarte są w planie gospodarowania wodami w dorzeczu;
- c) działania, jakie powinny być podjęte w takich wyjątkowych okolicznościach, są włączone w program działań i nie zagrażają odzyskaniu jakości przez część wód po ustaniu tych okoliczności;
- d) skutki okoliczności wyjątkowych lub takich, które nie mogły być przewidziane, podlegają corocznej ocenie i, z zastrzeżeniem dla przyczyn wymienionych w ust. 4 lit. a), podejmowane są tak szybko jak to możliwe wszystkie praktyczne działania w celu przywrócenia części wód do jej stanu przed zaistnieniem skutków tych okoliczności; oraz
- e) podsumowanie skutków tych okoliczności oraz działań podjętych lub które będą podjęte zgodnie z lit. a) oraz d), zawarte jest w następnym uaktualnieniu planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

7. Państwa Członkowskie nie naruszają niniejszej dyrektywy, gdy:

- nieosiągnięcie dobrego stanu wód podziemnych, dobrego stanu ekologicznego lub, gdzie stosowne, dobrego potencjału ekologicznego lub zapobieganie pogarszaniu się stanu części wód powierzchniowych czy podziemnych jest wynikiem nowych zmian w charakterystyce fizycznej części wód powierzchniowych lub zmian poziomu części wód podziemnych, lub

▼B

— niezapobieganie pogorszeniu się ze stanu bardzo dobrego do dobrego danej części wód powierzchniowych jest wynikiem nowych zrównoważonych form działalności gospodarczej człowieka

i spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) zostały podjęte wszystkie praktyczne kroki, aby ograniczyć niekorzystny wpływ na stan części wód;
- b) przyczyny tych modyfikacji lub zmian są szczegółowo określone i wyjaśnione w planie gospodarowania wodami w dorzeczu wymaganym na mocy art. 13, a cele podlegają ocenie co sześć lat;
- c) przyczyny tych modyfikacji lub zmian stanowią nadrzędny interes społeczny i/lub korzyści dla środowiska i dla społeczeństwa płynące z osiągnięcia celów wymienionych w ust. 1, są przeważone przez wpływ korzyści wynikających z nowych modyfikacji czy zmian na ludzkie zdrowie, utrzymanie ludzkiego bezpieczeństwa lub zrównoważony rozwój; oraz
- d) korzystne cele, którym służą te modyfikacje lub zmiany części wód, nie mogą, z przyczyn możliwości technicznych czy nieproporcjonalnych kosztów być osiągnięte innymi środkami, stanowiącymi znacznie korzystniejszą opcję środowiskową.

8. Przy stosowaniu ust. 3, 4, 5, 6 i 7, Państwo Członkowskie zapewnia, że stosowanie to nie wyklucza lub nie przeszkadza w osiągnięciu celów niniejszej dyrektywy w innych częściach wód w tym samym obszarze dorzecza i jest zgodne z wdrażaniem innego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego ochrony środowiska.

9. Należy podjąć kroki celem zapewnienia, że stosowanie nowych przepisów, włączając stosowanie ust. 3, 4, 5, 6 i 7 gwarantuje przynajmniej taki sam poziom bezpieczeństwa, jak istniejące prawodawstwo wspólnotowe.

Artykuł 5

Charakterystyki obszaru dorzecza, przegląd wpływu działalności człowieka na środowisko i analiza ekonomiczna korzystania z wód

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia, że dla każdego obszaru dorzecza lub części międzynarodowego obszaru dorzecza leżącego na jego terytorium:

- analiza jego charakterystyk,
- przegląd wpływu działalności człowieka na stan wód powierzchniowych i podziemnych, oraz
- analiza ekonomiczna korzystania z wód

są podjęte, zgodnie ze specyfikacjami technicznymi wymienionymi w załącznikach II oraz III, oraz że są wykonane najpóźniej w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

2. Analizy i przeglądy wymienione na mocy ust. 1 są poddane przeglądowi i, gdzie konieczne, uaktualnione najpóźniej w ciągu 13 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a następnie co sześć lat.

▼ **B***Artykuł 6***Rejestr obszarów chronionych**

1. Państwa Członkowskie zapewniają utworzenie rejestru lub rejestrów wszystkich obszarów leżących w obszarze dorzecza, które zostały określone jako wymagające szczególnej ochrony w ramach określonego prawodawstwa wspólnotowego w celu ochrony znajdujących się tam wód powierzchniowych i podziemnych oraz dla zachowania siedlisk i gatunków bezpośrednio uzależnionych od wody. Zapewniają one ukończenie takiego rejestru najpóźniej w ciągu czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.
2. Rejestr lub rejestry zawierają wszystkie części wód określone na mocy art. 7 ust. 1 i wszystkie obszary chronione objęte załącznikiem IV.
3. Rejestr lub rejestry dla każdego obszaru dorzecza są na bieżąco poddawane kontroli i uaktualniane.

*Artykuł 7***Wody wykorzystywane do poboru wody do spożycia**

1. Państwa Członkowskie wyznaczają w każdym obszarze dorzecza:
 - wszystkie części wód wykorzystywane do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dostarczające średnio więcej niż 10 m³ na dobę lub służące więcej niż 50 osobom, oraz
 - części wód, które przewidywane są do takich celów w przyszłości.

Państwa Członkowskie monitorują, zgodnie z załącznikiem V, te części wód, które zgodnie z załącznikiem V dostarczają średnio powyżej 100 m³ wody do spożycia na dobę.

2. Dla każdej części wód wyznaczonej na mocy ust. 1, poza osiągnięciem celów art. 4 zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy dla części wód powierzchniowych, w tym norm jakości ustalonych na poziomie wspólnotowym na mocy art. 16, Państwa Członkowskie zapewniają, że w ramach stosowanego systemu uzdatniania wody oraz zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym uzdatnione wody będą spełniały wymogi dyrektywy 80/778/EWG zmienionej dyrektywą 98/83/WE.
3. Państwa Członkowskie zapewniają konieczną ochronę części wód wyznaczonych w celu uniknięcia pogorszenia ich jakości, dla zredukowania poziomu uzdatniania wymaganego przy produkcji wody do spożycia. Państwa Członkowskie mogą ustalić strefy ochronne dla tych części wód.

*Artykuł 8***Monitorowanie stanu wód powierzchniowych, podziemnych oraz obszarów chronionych**

1. Państwa Członkowskie zapewniają utworzenie programów monitorowania stanu wód w celu ustalenia spójnego i całościowego przeglądu stanu wód w każdym obszarze dorzecza:
 - dla wód powierzchniowych, programy takie obejmują:
 - i) objętość i poziom lub natężenie przepływu w zakresie stosownym dla stanu ekologicznego i chemicznego oraz potencjału ekologicznego; oraz
 - ii) stan ekologiczny i stan chemiczny oraz potencjał ekologiczny;

▼ B

- dla wód podziemnych programy takie obejmują monitorowanie stanu chemicznego i ilościowego,
- dla obszarów chronionych powyższe programy są uzupełnione o specyfikacje zawarte w prawodawstwie wspólnotowym, na mocy którego wyznaczone zostały poszczególne obszary chronione.

2. Programy te zostają uruchomione najpóźniej w ciągu sześciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, chyba że ustalono inaczej w odpowiednim prawodawstwie. Monitorowanie to jest zgodne z wymogami załącznika V.

▼ M2

3. Określa się specyfikacje techniczne i znormalizowane metody analizy i monitorowania stanu wód. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 21 ust. 3.

▼ B*Artykuł 9***Zwrot kosztów za usługi wodne**

1. Państwa Członkowskie uwzględniają zasadę zwrotu kosztów usług wodnych, włączając koszty ekologiczne i materiałowe, uwzględniając analizę ekonomiczną wykonaną zgodnie z załącznikiem III oraz w szczególności zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”.

Do końca 2010 r. Państwa Członkowskie zapewnią, że:

- polityki opłat za wodę przewidują odpowiednie działania zachęcające użytkowników do wykorzystywania zasobów wodnych efektywnie oraz przyczyniają się do osiągnięcia celów środowiskowych niniejszej dyrektywy,
- odpowiedni jest wkład różnych użytkowników wody, podzielonych przynajmniej na przemysł, gospodarstwa domowe i rolnictwo, do zwrotu kosztów usług wodnych, opartych na analizie ekonomicznej wykonanej zgodnie z załącznikiem III i przy uwzględnieniu zasady „zanieczyszczający płaci”.

Państwa Członkowskie mogą w tym przypadku uwzględniać skutki społeczne, ekologiczne i ekonomiczne zwrotu kosztów, jak również warunki geograficzne i klimatyczne określonego regionu lub regionów.

2. Państwa Członkowskie składają w planach gospodarowania wodami w dorzeczu sprawozdanie o planowanych krokach podjętych dla wdrożenia ust. 1, które przyczyniać się będą do osiągnięcia celów środowiskowych niniejszej dyrektywy i o wkładzie uczynionym przez różnych użytkowników do zwrotu kosztów usług wodnych.

3. Przepisy niniejszego artykułu nie mogą uniemożliwiać finansowania poszczególnych środków ochronnych i zaradczych podejmowanych dla osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy.

▼B

4. Państwa Członkowskie nie naruszają niniejszej dyrektywy, jeśli zdecydują się, zgodnie z ustalonymi praktykami, nie stosować przepisów ust. 1 zdanie drugie, i do tego celu stosownych przepisów ust. 2, dla danego korzystania z wody, gdzie to nie naraża zamiarów i osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy. Państwa Członkowskie składają sprawozdanie z przyczyn niestosowania w pełni ust. 1 zdanie drugie w planach gospodarowania wodami w dorzeczach.

*Artykuł 10***Łączone podejście dla źródeł punktowych i rozproszonych**

1. Państwa Członkowskie zapewniają, że wszystkie zrzuty do wód powierzchniowych, określone w ust. 2, są kontrolowane zgodnie z podejściem łączonym wymienionym w niniejszym artykule.

2. Państwa Członkowskie zapewniają ustalenie i/lub wykonanie:

- a) kontroli emisji opartych na najlepszych dostępnych technikach; lub
- b) odpowiednich dopuszczalnych wartości emisji; lub
- c) w przypadku wpływów rozproszonych kontrole obejmujące, gdzie stosowne, najlepsze praktyki środowiskowe

wymienione w:

- dyrektywie Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli ⁽¹⁾,
- dyrektywie Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych ⁽²⁾,
- dyrektywie Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego ⁽³⁾,
- dyrektywach przyjętych na podstawie art. 16 niniejszej dyrektywy,
- dyrektywach wymienionych w załączniku IX,
- innym odpowiednim prawodawstwie wspólnotowym

najpóźniej w ciągu 12 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, chyba że ustalono inaczej w odpowiednim prawodawstwie.

3. W przypadku gdy cel lub norma jakości, określone na mocy niniejszej dyrektywy, na mocy dyrektyw wymienionych w załączniku IX lub w zastosowaniu innego prawodawstwa wspólnotowego, wymaga bardziej restrykcyjnych warunków od wynikających z wykonania ust. 2, są ustalone odpowiednio bardziej restrykcyjne kontrole emisji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 257 z 10.10.1996, str. 26.

⁽²⁾ Dz.U. L 135 z 30.5.1995, str. 40. Dyrektywa zmieniona dyrektywą Komisji 98/15/WE (Dz.U. L 67 z 7.3.1998, str. 29).

⁽³⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1.

*Artykuł 11***Program środków działania**

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia ustalenie programu środków, dla wszystkich obszarów dorzeczy lub częściach międzynarodowych obszarów dorzeczy leżących na jego terytorium, uwzględniając wyniki analiz wymaganych na mocy art. 5, dla osiągnięcia celów ustalonych na mocy art. 4. Takie programy mogą odnosić się do środków wynikających z prawodawstwa przyjętego na poziomie krajowym i obejmujących całe terytorium Państwa Członkowskiego. Gdzie stosowne, Państwo Członkowskie może podejmować odpowiednie środki dla wszystkich obszarów dorzeczy i/lub części międzynarodowych obszarów dorzeczy leżących na jego terytorium.
2. Każdy program środków zawiera „podstawowe” środki określone w ust. 3, oraz, gdzie stosowne, środki „dodatkowe”.
3. „Środki podstawowe” są minimalnymi wymogami do spełnienia i składają się z:
 - a) środków wymaganych dla wdrożenia prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego ochrony wód, w tym działań wymaganych w ramach prawodawstwa określonego w art. 10 i części A załącznika VI;
 - b) środków uznanych za odpowiednie do celów art. 9;
 - c) środków dla wspierania skutecznego i zrównoważonego wykorzystania wody w celu uniknięcia narażenia celów określonych w art. 4;
 - d) środków dla spełnienia wymogów art. 7, włączając środki dla zabezpieczenia jakości wody w celu zredukowania poziomu uzdatniania wymaganego dla produkcji wody do spożycia;
 - e) kontroli poboru powierzchniowych i podziemnych wód słodkich i piętrzenia słodkich wód powierzchniowych, w tym prowadzenia rejestru lub rejestrów poboru wody i obowiązku uprzedniego uzyskania zezwolenia na pobór lub piętrzenie wód. Kontrole te są systematycznie poddawane przeglądowi i w miarę potrzeby uaktualniane. Państwa Członkowskie mogą zwolnić z tych kontroli dla poboru lub piętrzenia, które nie mają znaczącego wpływu na stan wód;
 - f) kontroli, obejmujących wymóg uzyskania uprzedniego zezwolenia na sztuczne zasilanie lub uzupełnienie części wód podziemnych. Woda może być pobrana z każdego wód powierzchniowych lub podziemnych, pod warunkiem że wykorzystanie tego źródła nie naraża osiągnięcia celów środowiskowych, ustalonych dla tego źródła lub zasilanej lub uzupełnianej części wód podziemnych. Kontrole te są okresowo przeglądane i w miarę potrzeby uaktualniane;
 - g) wymogu uzyskania uprzedniej regulacji, takiej jak zakaz wprowadzania zanieczyszczeń do wody dla zrzutów ze źródeł punktowych mogących spowodować zanieczyszczenie lub uprzedniego zezwolenia lub rejestracji opartej na ogólnie wiążących zasadach, ustanawiającego kontrole emisji dla danych zanieczyszczeń, uwzględniając kontrole zgodnie z art. 10 i 16. Kontrole te są okresowo przeglądane i w miarę potrzeby uaktualniane;

▼ B

- h) środków zapobiegających lub kontrolujących wprowadzenie zanieczyszczeń, dla rozproszonych źródeł mogących spowodować zanieczyszczenie. Kontrole mogą przyjmować formę wymogu uzyskania uprzedniej regulacji, takiej jak zakaz wprowadzania zanieczyszczeń do wody, uprzedniego zezwolenia lub rejestracji opartej na ogólnie wiążących zasadach, gdzie taki wymóg nie jest inaczej przewidziany przez prawodawstwo wspólnotowe. Kontrole te są okresowo przeglądane i w miarę potrzeby uaktualniane;
- i) środków dla każdego innych szkodliwych wpływów na stan wód określonych na mocy art. 5 i załącznika II, w szczególności dla zapewnienia, że warunki hydromorfologiczne części wód są zgodne z osiągnięciem wymaganego stanu ekologicznego czy dobrego potencjału ekologicznego dla części wód określonych jako sztuczne lub silnie zmienione. Kontrole w tym celu mogą przyjąć formę wymogu uzyskania uprzedniego zezwolenia lub rejestracji opartej na ogólnie wiążących zasadach gdzie taki wymóg nie jest w inny sposób przewidziany przez prawodawstwo wspólnotowe. Kontrole takie są okresowo przeglądane i w miarę potrzeby uaktualniane;
- j) zakazu bezpośrednich zrzutów zanieczyszczeń do wód podziemnych zgodnie z następującymi przepisami:

Państwa Członkowskie mogą zezwalać na ponowne wprowadzenie wód zużytych do celów geotermalnych do tej samej części wód podziemnych.

Mogą także, określając warunki, zezwolić na:

- wprowadzanie wód zawierających substancje pochodzące z poszukiwania i wydobywania węglowodorów lub z górnictwa, oraz wprowadzanie wód do celów technicznych do formacji geologicznych, z których wydobywane są węglowodory lub inne substancje lub do formacji geologicznych, które z naturalnych przyczyn są trwale nieprzydatne do innych celów. Wprowadzanie takie nie zawiera substancji innych niż pochodzące z powyższych środków,
- powtórne wprowadzanie wypompowanych wód podziemnych z kopalń i kamieniołomów lub związanych z konstrukcją lub utrzymaniem prac inżynierii lądowej i wodnej,
- wprowadzanie gazu ziemnego lub gazu płynnego (LPG) w celu ich składowania do formacji geologicznych, które z naturalnych przyczyn są trwale nieprzydatne do innych celów,

▼ M4

- zatłaczanie strumieni dwutlenku węgla w celu składowania do formacji geologicznych, które z przyczyn naturalnych są trwale nieodpowiednie do innych celów, pod warunkiem że takie zatłaczanie następuje zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla⁽¹⁾ lub jest wyłączone z zakresu stosowania tej dyrektywy zgodnie z jej art. 2 ust. 2,

▼ B

- wprowadzanie gazu ziemnego lub gazu płynnego (LPG) do innych formacji geologicznych w celu ich składowania, jeżeli jest podyktowane nadrzędną potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu, oraz kiedy wprowadzanie odbywa się w sposób niezagrażający obecnie i w przyszłości pogorszeniu jakości wód podziemnych,

⁽¹⁾ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114.

▼ B

- budowę i prace budowlane inżynierii lądowej i wodnej lub podobne działalności na lub pod powierzchnią ziemi, które mają kontakt z wodami podziemnymi. W tych przypadkach Państwa Członkowskie mogą ustalać, że działalność taka jest traktowana jako zatwierdzona, pod warunkiem że przeprowadzona jest zgodnie z ogólnie wiążącymi zasadami określonymi przez Państwo Członkowskie w odniesieniu do takich działań,
- zrzuty niewielkich ilości substancji do celów naukowych w celu badania charakterystyki, ochrony i odnawiania części wód w ilości ograniczonej do niezbędnej dla danych celów,

pod warunkiem że zrzuty nie przeszkadzają osiągnięciu celów środowiskowych, ustalonych dla danej części wód podziemnych;

- k) zgodnie z działaniem podjętym na podstawie art. 16, środki dla wyeliminowania zanieczyszczenia wód powierzchniowych przez substancje określone w wykazie substancji priorytetowych, uzgodnionym na podstawie art. 16 ust. 2 oraz dla stopniowego ograniczenia zanieczyszczenia przez inne substancje, które w innym przypadku mogłyby uniemożliwić osiągnięcie przez Państwa Członkowskie celów dla części wód powierzchniowych, określonych w art. 4;
- l) wszelkich innych środków dla zapobiegania znacznym stratom zanieczyszczeń z instalacji technicznych oraz dla zapobiegania i/lub zredukowania wpływu przypadkowych zanieczyszczeń, na przykład na skutek powodzi, w tym bezpośrednich systemów wykrywania i wczesnego ostrzegania o takich przypadkach, włączając wszystkie właściwe środki redukujące ryzyko dla ekosystemów wodnych w razie awarii, których nie można było przewidzieć.

4. „Dodatkowe” środki są opracowane i wdrażane w uzupełnieniu do środków podstawowych, w celu osiągnięcia celów ustalonych na podstawie art. 4. Część B załącznika VI zawiera otwarty wykaz takich środków.

Państwa Członkowskie mogą także przyjąć dalsze dodatkowe środki dla zapewnienia dodatkowej ochrony lub poprawy stanu wód objętych niniejszą dyrektywą, w tym realizację odpowiednich umów międzynarodowych określonych w art. 1.

5. Jeżeli monitorowanie lub inne dane wskazują, że cele ustalone na mocy art. 4 dla części wód prawdopodobnie nie będą osiągnięte, Państwa Członkowskie zapewniają, że:

- przyczyny możliwego niepowodzenia zostaną zbadane,
- odpowiednie pozwolenia i zezwolenia zostaną właściwie zbadane i poddane kontroli,
- programy monitorowania zostaną poddane kontroli i właściwie dostosowane; oraz
- dodatkowe środki, jakie mogą być konieczne do osiągnięcia celów, zostaną ustalone, włączając, gdzie stosowne, ustalenie bardziej restrykcyjnych środowiskowych norm jakości, zgodnie z procedurą ustanowioną w załączniku V.

Jeżeli przyczyny są spowodowane okolicznościami pochodzenia naturalnego lub sił wyższych, które są wyjątkowymi i nie mogły być racjonalnie przewidziane, w szczególności ekstremalnymi powodziami i długimi suszami, Państwa Członkowskie mogą ustalić, że dodatkowe środki nie są praktyczne, z zastrzeżeniem art. 4 ust. 6.

▼ B

6. W środkach wdrażania zgodnych z ust. 3 Państwa Członkowskie podejmują wszelkie właściwe kroki, aby zapobiec wzrostowi zanieczyszczenia wód morskich. Nie naruszając obowiązującego ustawodawstwa, stosowanie środków podjętych zgodnie z ust. 3 w żadnym przypadku nie może prowadzić, bezpośrednio lub pośrednio, do wzrostu zanieczyszczenia wód powierzchniowych. Wymóg ten nie ma zastosowania tam, gdzie prowadziłyby to do wzrostu zanieczyszczeń środowiska jako całości.

7. Programy środków są ustalone najpóźniej w ciągu dziewięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a wszystkie środki są wprowadzone w życie najpóźniej w ciągu 12 lat po tej dacie.

▼ M6

Jeśli chodzi o Majotę, terminami, o których mowa w akapicie pierwszym, są odpowiednio dzień 22 grudnia 2015 r. i dzień 22 grudnia 2018 r.

▼ B

8. Programy środków zostaną poddane przeglądowi i w miarę potrzeby uaktualnione najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy i następnie co sześć lat. Każde nowe lub uaktualnione środki ustalone w ramach uaktualnionego programu są wprowadzane w życie w ciągu trzech lat od ich ustalenia.

▼ M6

Jeśli chodzi o Majotę, terminem, o którym mowa w akapicie pierwszym, jest dzień 22 grudnia 2021 r.

▼ B*Artykuł 12***Zagadnienia, które nie mogą być rozpatrywane na poziomie Państwa Członkowskiego**

1. Kiedy Państwo Członkowskie określi zagadnienie, które wywiera wpływ na gospodarowanie jego wodami, ale które nie może być rozwiązane przez to Państwo Członkowskie, może ono przedłożyć Komisji i innym zainteresowanym Państwom Członkowskim tę sprawę i sformułować zalecenia dla jego rozwiązania.

2. Komisja ustosunkowuje się w terminie 6 miesięcy do sprawozdania lub zaleceń przedłożonych przez Państwa Członkowskie.

*Artykuł 13***Plany gospodarowania wodami w dorzeczu**

1. Państwa Członkowskie zapewniają opracowanie planów gospodarowania wodami w dorzeczu dla każdego obszaru dorzecza leżącego całkowicie na ich terytorium.

2. W przypadku międzynarodowego obszaru dorzecza leżącego całkowicie na terenie Wspólnoty Państwa Członkowskie zapewniają koordynację w celu stworzenia jednego planu gospodarowania wodami w dorzeczu. Jeżeli taki plan nie jest opracowany, Państwa Członkowskie opracują plany gospodarowania wodami w dorzeczach obejmujące przynajmniej te części międzynarodowego obszaru dorzecza, które leżą na ich terytorium, aby osiągnąć cele niniejszej dyrektywy.

▼ B

3. W przypadku międzynarodowego obszaru dorzecza wykraczającego poza granice Wspólnoty, Państwa Członkowskie podejmują starania dla opracowania jednego planu gospodarowania wodami w dorzeczu, a jeżeli nie jest to możliwe, opracowują plan obejmujący przynajmniej część międzynarodowego obszaru dorzecza, leżącą na terytorium danego Państwa Członkowskiego.

4. Plan gospodarowania wodami w dorzeczu zawiera informacje zawarte w załączniku VII.

5. Plany gospodarowania wodami w dorzeczach mogą być uzupełniane poprzez opracowywanie bardziej szczegółowych programów i planów gospodarowania dla zlewni, sektora, zagadnienia lub typu wód, celem zajęcia się poszczególnymi aspektami gospodarki wodnej. Wdrożenie tych działań nie zwalnia Państw Członkowskich z wypełniania jakichkolwiek zobowiązań określonych na mocy innych części niniejszej dyrektywy.

6. Plany gospodarowania wodami w dorzeczach są opublikowane najpóźniej w ciągu dziewięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

▼ M6

Jeśli chodzi o Majotę, terminem, o którym mowa w akapicie pierwszym, jest dzień 22 grudnia 2015 r.

▼ B

7. Plany gospodarowania wodami w dorzeczach są poddane przeglądowi i uaktualnione najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy i następnie co 6 lat.

▼ M6

Jeśli chodzi o Majotę, terminem, o którym mowa w akapicie pierwszym, jest dzień 22 grudnia 2021 r.

▼ B*Artykuł 14***Informowanie społeczeństwa i konsultacje**

1. Państwa Członkowskie zachęcają wszystkie zainteresowane strony do aktywnego udziału we wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w szczególności w opracowywaniu, przeglądzie i uaktualnianiu planów gospodarowania wodami w dorzeczach. Państwa Członkowskie zapewniają, że dla każdego obszaru dorzecza opublikują i udostępnią do zgłaszania uwag społeczeństwu, w tym użytkownikom:

- a) harmonogram i program prac dla tworzenia planu, w tym oświadczenie o konsultacjach do przeprowadzenia, co najmniej trzy lata przed rozpoczęciem okresu, do którego plan się odnosi;
- b) tymczasowy przegląd istotnych zagadnień gospodarki wodnej określonych w dorzeczu, co najmniej dwa lata przed rozpoczęciem okresu, do którego plan się odnosi;

▼B

- c) kopie projektu planu gospodarowania wodami w dorzeczu, co najmniej rok przed rozpoczęciem okresu, którego plan dotyczy.

Na wniosek udostępniane są dokumenty źródłowe i informacje wykorzystane do opracowania projektu planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

2. Państwa Członkowskie przeznaczają co najmniej 6 miesięcy na składanie pisemnych uwag do tych dokumentów w celu zapewnienia aktywnego udziału i konsultacji.

3. Ustępy 1 i 2 są stosowane jednakowo do uaktualnionych planów gospodarowania wodami w dorzeczach.

*Artykuł 15***Sprawozdawczość**

1. Państwa Członkowskie przekazują kopie planów gospodarowania wodami w dorzeczach i wszystkie kolejne uaktualnienia do Komisji i innych zainteresowanych Państw Członkowskich w ciągu 3 miesięcy od daty ich opublikowania:

- a) dla obszarów dorzeczy znajdujących się całkowicie na terytorium Państwa Członkowskiego, wszystkie plany gospodarowania wodami w dorzeczu obejmujące to terytorium krajowe i opublikowane na podstawie art. 13;
- b) dla międzynarodowych obszarów dorzeczy, część planów gospodarowania wodami w dorzeczach obejmującą przynajmniej terytorium danego Państwa Członkowskiego.

2. Państwa Członkowskie przedkładają podsumowujące sprawozdania z:

— analiz wymaganych na mocy art. 5; oraz

— programów monitorowania określonych na mocy art. 8

wykonanych do celów pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczu w ciągu 3 miesięcy od ich wykonania.

3. Państwa Członkowskie w ciągu trzech lat od opublikowania każdego planu gospodarowania wodami w dorzeczu lub jego uaktualnienia na mocy art. 13 przedkładają sprawozdanie tymczasowe opisujące postęp we wdrażaniu planowanego programu środków.

▼ **B***Artykuł 16***Strategie ochrony wód przed zanieczyszczeniem**

1. Parlament Europejski i Rada przyjmują szczególne środki zapobiegające zanieczyszczeniu wód przez poszczególne zanieczyszczenia lub grupy zanieczyszczeń stanowiące znaczne ryzyko dla lub przez środowisko wodne, włączając ryzyko dla wód wykorzystywanych do poboru wody do spożycia. Dla tych zanieczyszczeń, środki zmierzają do stopniowej redukcji, a dla priorytetowych substancji niebezpiecznych, określonych w art. 2 ust. 30, zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat. Środki takie są przyjmowane na podstawie propozycji przedstawionych przez Komisję zgodnie z procedurami ustanowionymi w Traktacie.

2. Komisja przedłoży propozycję zawierającą wykaz substancji priorytetowych wybranych spośród tych, które przedstawiają znaczne ryzyko dla lub przez środowisko wodne. Substancje są szeregowane do podjęcia działań na podstawie ryzyka dla lub przez środowisko wodne, określonego przez:

- a) ocenę ryzyka przeprowadzoną zgodnie z rozporządzeniem Rady (EWG) nr 793/93 ⁽¹⁾, dyrektywą Rady 91/414/EWG ⁽²⁾ i dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 98/8/WE ⁽³⁾; lub
- b) ocenę ukierunkowanego ryzyka (według metodologii rozporządzenia (EWG) nr 793/93), skierowanego wyłącznie na ekotoksyczność dla wody i na toksyczność dla ludzi za pośrednictwem środowiska wodnego.

Gdzie konieczne, w celu spełnienia harmonogramu ustanowionego w ust. 4, substancje są szeregowane do podjęcia działań na podstawie ryzyka dla lub przez środowisko wodne, określonego przez uproszczoną procedurę oceny zagrożenia opartego o zasady naukowe, uwzględniającą szczególnie:

- dowody dotyczące istotnych zagrożeń powodowanych przez daną substancję, szczególnie jej ekotoksyczność dla wody i toksyczność dla człowieka za pośrednictwem dróg narażenia przez wodę; oraz
- dowód wynikający z monitorowania szerokiego skażenia środowiska; oraz
- inne wiarygodne czynniki, które mogą wskazywać na możliwość szerokiego skażenia środowiska, takie jak na przykład produkcję czy ilość zużytej danej substancji i sposoby jej użycia.

3. Propozycja Komisji powinna także określać priorytetowe substancje niebezpieczne. Komisja czyniąc to uwzględni wybór odpowiednich substancji podjęty przez stosowne prawodawstwo wspólnotowe dotyczące substancji niebezpiecznych lub we właściwych umowach międzynarodowych.

▼ **M5**

4. Komisja dokonuje przeglądu przyjętego wykazu substancji priorytetowych najpóźniej w ciągu czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a następnie co najmniej co sześć lat, oraz, w stosownych przypadkach, przedkłada wnioski.

⁽¹⁾ Dz.U. L 84 z 5.4.1993, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 230 z 19.8.1991, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 98/47/WE (Dz.U. L 191 z 7.7.1998, str. 50).

⁽³⁾ Dz.U. L 123 z 24.4.1998, str. 1.

▼ B

5. Przy przygotowywaniu takiej propozycji, Komisja uwzględni zalecenia Komitetu Naukowego ds. Toksyczności, Ekotoksyczności i Środowiska, Państw Członkowskich, Parlamentu Europejskiego, Europejskiej Agencji Środowiska, programów badawczych Wspólnoty, organizacji międzynarodowych, których Wspólnota jest stroną, europejskich organizacji gospodarczych, w tym reprezentujących małe i średnie przedsiębiorstwa, europejskich organizacji ekologicznych i inne istotne informacje, które zwrócą jej uwagę.

6. Dla substancji priorytetowych Komisja przedłoży propozycje rewizji dla:

- stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat danych substancji, oraz w szczególności
- zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat substancji określonych zgodnie z ust. 3, włączając właściwy harmonogram dla takich działań. Harmonogram nie przekroczy 20 lat po przyjęciu tych propozycji przez Parlament Europejski i Radę, zgodnie z przepisami niniejszego artykułu.

Przy takim działaniu Komisja określi właściwy ekonomicznie efektywny i proporcjonalny poziom oraz połączenie kontroli w odniesieniu do produktu i procesu, zarówno dla źródeł punktowych, jak i rozproszonych, i uwzględniając jednolite dopuszczalne wartości emisji w całej Wspólnocie przy kontroli w odniesieniu do procesów. Może być ustalone, gdzie stosowne, działanie na poziomie wspólnotowym dla kontroli w odniesieniu do procesów dla poszczególnych sektorów. Gdzie kontrole w stosunku do produktu obejmują przegląd odpowiednich zezwoleń, wydanych na mocy dyrektywy 91/414/EWG i dyrektywy 98/8/WE, takie przeglądy są wykonywane zgodnie z przepisami tych dyrektyw. Każda propozycja kontroli określa uzgodnienia dotyczące ich przeglądu, uaktualnienia i oceny ich skuteczności.

7. Komisja przedkłada propozycje norm jakości mających zastosowanie do stężeń substancji priorytetowych w wodach powierzchniowych, osadach, lub w faunie i florze.

8. Komisja przedkłada propozycje, zgodnie z ust. 6 i 7, przynajmniej dla kontroli emisji ze źródeł punktowych i środowiskowych norm jakości, w ciągu dwóch lat od włączenia danej substancji do wykazu substancji priorytetowych. Dla substancji włączonych do pierwszego wykazu substancji priorytetowych, przy braku porozumienia na poziomie wspólnotowym w okresie sześciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, Państwa Członkowskie ustalą środowiskowe normy jakości dla tych substancji dla wszystkich wód powierzchniowych, na które oddziaływały zrzuty tych substancji, między innymi w oparciu o analizę technicznych możliwości redukcji. Dla substancji później włączonych do wykazu substancji priorytetowych, w przypadku braku porozumienia na poziomie wspólnotowym, Państwa Członkowskie podejmą takie działania w ciągu pięciu lat od daty włączenia do wykazu.

9. Komisja może przygotować strategie przeciwdziałania zanieczyszczeniu wód przez inne zanieczyszczenia lub grupy zanieczyszczeń, w tym wszelkie zanieczyszczenia będące skutkiem wypadków.

▼B

10. Podczas przygotowywania propozycji zgodnie z ust. 6 i 7, Komisja dokona także przeglądu wszystkich dyrektyw wymienionych w załączniku IX. Proponuje też, w nieprzekraczalnym terminie określonym w ust. 8, zmianę rewizji wymienionych w załączniku IX dla wszystkich substancji zawartych w wykazie substancji priorytetowych oraz proponuje właściwe środki, w tym możliwe uchylenie rewizji na mocy załącznika IX dla wszystkich innych substancji.

Wszystkie rewizje wymienione w załączniku IX, dla których zostały zaproponowane zmiany, tracą moc z dniem wejścia w życie tych zmian.

11. Wykaz substancji priorytetowych, spośród wymienionych w ust. 2 i 3, zaproponowany przez Komisję staje się po jej przyjęciu przez Parlament Europejski oraz Radę załącznikiem X do niniejszej dyrektywy. Jego zmiana określona w ust. 4 podlega tej samej procedurze.

*Artykuł 17***Strategie zapobiegania i ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych**

1. Parlament Europejski i Rada przyjmują szczególne środki, aby zapobiegać i chronić wody podziemne przed zanieczyszczeniem. Takie środki zmierzają do osiągnięcia celu, którym jest dobry stan chemiczny wód podziemnych, zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. b), i są przyjmowane przez Komisję biorąc pod uwagę przedłożoną w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy propozycję, zgodnie z procedurami ustanowionymi w Traktacie.

2. Przy proponowaniu środków Komisja uwzględni analizę przeprowadzoną zgodnie z art. 5 i załącznikiem II. Takie środki będą zaproponowane wcześniej, jeśli dostępne są dane i zawierają:

- a) kryteria służące ocenie dobrego stanu chemicznego wód podziemnych, zgodnie z ppkt 2.2. załącznika II i ppkt 2.3.2 i 2.4.5 załącznika V;
- b) kryteria służące identyfikacji znaczących i utrzymujących się trendów wzrostowych, oraz kryteria służące definiowaniu punktów początkowych dla zmian trendów wykorzystywanych zgodnie z ppkt 2.4.4 załącznika V.

3. Środki wynikające z zastosowania ust. 1 zawarte są w programie środków wymaganych na mocy art. 11.

4. W przypadku braku kryteriów przyjętych na mocy ust. 2 na poziomie Wspólnoty, Państwa Członkowskie ustanowią odpowiednie kryteria najpóźniej w ciągu pięciu lat od daty wejścia w życie niniejszej Dyrektywy.

5. W przypadku braku kryteriów przyjętych w ustępie 4 na poziomie krajowym, zmiana trendu przyjmie za swój punkt wyjściowy maksymalnie 75 % poziomu standardów jakości określonych w istniejącym ustawodawstwie Wspólnoty, mającym zastosowanie do wód podziemnych.

*Artykuł 18***Sprawozdanie Komisji**

1. Komisja publikuje sprawozdanie z wdrażania niniejszej dyrektywy najpóźniej w ciągu 12 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a następnie co 6 lat, oraz przedkłada je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

▼B

2. Sprawozdanie obejmuje:
 - a) przegląd postępu w wykonaniu niniejszej dyrektywy;
 - b) przegląd stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Wspólnoty, wykonanego we współpracy z Europejską Agencją Środowiska;
 - c) ocenę planów gospodarowania wodami w dorzeczach przedłożonych zgodnie z art. 15, w tym sugestii ulepszeń w przyszłych planach;
 - d) podsumowanie odpowiedzi do każdego ze sprawozdań lub zaleceń przedstawionych Komisji przez Państwa Członkowskie na podstawie art. 12;
 - e) podsumowanie wszelkich propozycji, działań kontrolnych i strategii opracowanych na mocy art. 16;
 - f) podsumowanie odpowiedzi do uwag przedstawionych przez Parlament Europejski i Radę w sprawie poprzednich sprawozdań dotyczących wykonania.
3. Komisja publikuje również sprawozdanie z postępu w wykonywaniu w oparciu o sprawozdania podsumowujące przedłożone przez Państwa Członkowskie na mocy art. 15 ust. 2, oraz przedkłada je Parlamentowi Europejskiemu i Państwom Członkowskim najpóźniej w ciągu dwóch lat od dat określonych w art. 5 i 8.
4. Komisja publikuje w ciągu trzech lat od opublikowania każdego sprawozdania na mocy ust. 1, sprawozdanie tymczasowe opisujące postęp we wdrażaniu na podstawie sprawozdań tymczasowych Państw Członkowskich określonych na mocy art. 15 ust. 3. Sprawozdanie przedkłada się Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie.
5. Komisja zwołuje w stosownych przypadkach, zgodnie z cyklem sprawozdawczości, konferencję zainteresowanych stron w sprawie wspólnotowej polityki wodnej każdego z Państw Członkowskich, w celu przedstawienia uwag w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących wykonania oraz wymiany doświadczeń.

Wśród uczestników znajdują się przedstawiciele właściwych władz, Parlamentu Europejskiego, organizacji pozarządowych, partnerów ekonomicznych i społecznych, organów konsumenckich, naukowcy i inni eksperci.

*Artykuł 19***Plany przyszłych środków wspólnotowych**

1. Do celów informacyjnych, Komisja raz w roku przedstawia Komitetowi, określone na mocy art. 21, plan środków mających wpływ na prawodawstwo wodne, które zamierza zaproponować w najbliższej przyszłości, w tym wszelkie środki wynikające z propozycji, środki kontrolne i strategie opracowane na mocy art. 16. Komisja przedstawia po raz pierwszy taki plan najpóźniej w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.
2. Komisja dokonuje przeglądu niniejszej dyrektywy najpóźniej w ciągu 19 lat od dnia jej wejścia w życie i proponuje konieczne zmiany.

▼ **M2***Artykuł 20***Dostosowania techniczne do dyrektywy**

1. Załączniki I, III oraz sekcję 1.3.6 załącznika V można dostosować do postępu naukowo-technicznego, uwzględniając okresy przeglądów i uaktualnienia planów gospodarowania wodami w dorzeczeniach, o których mowa w art. 13. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 21 ust. 3.

W miarę potrzeby Komisja może przyjąć wytyczne w sprawie wdrożenia załączników II i V zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 21 ust. 2.

2. Do celów przesyłania i przetwarzania danych, w tym danych statystycznych i kartograficznych do celów ust. 1 mogą zostać przyjęte formaty techniczne zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 21 ust. 2.

*Artykuł 21***Procedura komitetu**

1. Komisja jest wspomagana przez komitet.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Okres, o którym mowa w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE, ustala się na trzy miesiące.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1–4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

▼ **B***Artykuł 22***Uchylenia i przepisy przejściowe**

1. Następujące przepisy tracą moc w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy:

- dyrektywa 75/440/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. dotycząca wymaganej jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do pozyskiwania wody do spożycia w Państwach Członkowskich ⁽¹⁾,
- decyzja Rady 77/795/EWG z dnia 12 grudnia 1977 r. ustanawiająca wspólną procedurę wymiany informacji w sprawie jakości słodkich wód powierzchniowych we Wspólnocie ⁽²⁾,
- dyrektywa Rady 79/869/EWG z dnia 9 października 1979 r. dotycząca metod pomiaru i częstotliwości pobierania próbek oraz analizy wód powierzchniowych przeznaczonych do pozyskiwania wody pitnej w Państwach Członkowskich ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 194 z 25.7.1975, str. 26. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 91/692/EWG.

⁽²⁾ Dz.U. L 334 z 24.12.1977, str. 29. Decyzja ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 1994 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 271 z 29.10.1979, str. 44. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 1994 r.

▼B

2. Następujące przepisy tracą moc w ciągu 13 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy:

- dyrektywa Rady 78/659/EWG z dnia 18 lipca 1978 r. w sprawie jakości słodkich wód wymagających ochrony lub poprawy w celu zachowania życia ryb ⁽¹⁾,
- dyrektywa Rady 79/923/EWG z dnia 30 października 1979 r. w sprawie wymaganej jakości wód, w których żyją skorupiaki ⁽²⁾,
- dyrektywa Rady 80/68/EWG z dnia 17 grudnia 1979 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne,
- dyrektywa 76/464/EWG, z wyjątkiem art. 6, który traci moc z dniem wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

3. Następujące przepisy przejściowe stosuje się dla dyrektywy 76/464/EWG:

- a) wykaz substancji priorytetowych przyjęty na mocy art. 16 niniejszej dyrektywy zastępuje wykaz substancji priorytetowych w komunikacie Komisji do Rady z dnia 22 czerwca 1982 r.;
- b) do celów art. 7 dyrektywy 76/464/EWG, Państwa Członkowskie mogą stosować zasady dla identyfikacji problemów związanych z zanieczyszczeniami i substancjami je powodującymi, ustalenia norm jakości oraz przyjęcia środków ustanowionych w niniejszej dyrektywie.

4. Cele środowiskowe wymienione w art. 4 i środowiskowe normy jakości ustalone w załączniku IX i w zastosowaniu art. 16 ust. 7 oraz przez Państwa Członkowskie na mocy załącznika V dla substancji nieuwzględnionych w wykazie substancji priorytetowych i na mocy art. 16 ust. 8 w odniesieniu do substancji priorytetowych, wobec których nie ustanowiono norm wspólnotowych, są uważane za środowiskowe normy jakości do celów art. 2 pkt 7 oraz art. 10 dyrektywy 96/61/WE.

5. Jeżeli substancja znajdująca się w wykazie substancji priorytetowych przyjętym na mocy art. 16 nie znajduje się w załączniku VIII do niniejszej dyrektywy lub w załączniku III do dyrektywy 96/61/WE, dodaje się ją tam.

6. Dla części wód powierzchniowych cele środowiskowe, ustalone w pierwszym planie gospodarowania wodami w dorzeczu, wymaganym przez niniejszą dyrektywę, jako minimum nadają moc prawną normom jakości co najmniej tak rygorystycznym, jak te wymagane przy wykonywaniu dyrektywy 76/464/EWG.

*Artykuł 23***Kary**

Państwa Członkowskie określają kary, które stosuje się w przypadku naruszenia krajowych przepisów przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą. Przewidziane kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

⁽¹⁾ Dz.U. L 222 z 14.8.1978, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przyłączenia z 1994 r.

⁽²⁾ Dz.U. L 281 z 10.11.1979, str. 47. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 91/692/EWG.

▼B*Artykuł 24***Wdrażanie**

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 22 grudnia 2003 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą. Komisja poinformuje o tym pozostałe Państwa Członkowskie.

*Artykuł 25***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

*Artykuł 26***Skierowanie**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

*ZALĄCZNIK I***INFORMACJE WYMAGANE DO WYKAZU WŁAŚCIWYCH WŁADZ**

Zgodnie z wymogami art. 3 ust. 8 Państwa Członkowskie przedkładają następujące informacje na temat wszystkich właściwych władz na terenie każdego obszaru dorzecza, jak również na części każdego międzynarodowego obszaru dorzecza leżącego na ich terytorium.

- i) Nazwa i adres właściwej władzy – oficjalna nazwa i adres władzy określonej na mocy art. 3 ust. 2.
- ii) Zasięg geograficzny obszaru dorzecza – nazwy głównych rzek w obszarze dorzecza wraz z dokładnym opisem granic obszaru dorzecza. Informacja ta powinna być w największym możliwym stopniu przystosowana do wprowadzenia do Geograficznego Systemu Informacyjnego (GIS) i/lub Geograficznego Systemu Informacyjnego Komisji (GISCO).
- iii) Status prawny właściwej władzy – opis statusu prawnego właściwej władzy oraz, gdzie stosowne, podsumowanie lub kopię jej statusu, aktu założycielskiego lub równorzędnych dokumentów prawnych.
- iv) Obowiązki – opis obowiązków prawnych i administracyjnych każdej właściwej władzy oraz jej roli w każdym obszarze dorzecza.
- v) Członkostwo – jeżeli właściwa władza działa jako organ koordynujący dla innej właściwej władzy, wymagany jest wykaz tych organów wraz z podsumowaniem relacji instytucjonalnych ustanowionych dla zapewnienia koordynacji.
- vi) Stosunki międzynarodowe – jeżeli obszar dorzecza obejmuje terytorium więcej niż jednego Państwa Członkowskiego lub obejmuje terytorium państwa trzeciego, wymagane jest podsumowanie stosunków instytucjonalnych ustalonych dla zapewnienia koordynacji.

ZAŁĄCZNIK II

1. WODY POWIERZCHNIOWE

1.1 Charakterystyka typów części wód powierzchniowych

Państwa Członkowskie określają położenie i granice części wód powierzchniowych oraz wykonują wstępną charakterystykę wszystkich tych części wód zgodnie z poniższą metodologią. Państwa Członkowskie mogą pogrupować części wód powierzchniowych do celów tej wstępnej charakterystyki.

- i) Części wód powierzchniowych w granicach obszaru dorzecza są określane jako zaliczające się do jednej z następujących kategorii wód powierzchniowych: rzeki, jeziora, wody przejściowe lub wody przybrzeżne – lub jako sztuczne lub silnie zmienione części wód.
- ii) Dla każdej kategorii wód powierzchniowych odpowiednie części wód powierzchniowych obszaru dorzecza są różnicowane według typu. Typy te są ustalone przy zastosowaniu „systemu A” lub „systemu B” określonych w ppkt 1.2.
- iii) Jeżeli zastosowano system A, części wód powierzchniowych w granicach obszaru dorzecza są różnicowane najpierw według właściwych ekoregionów zgodnie z obszarami geograficznymi określonymi w ppkt 1.2 i pokazanymi na odpowiedniej mapie w załączniku XI. Części wód w ramach każdego ekoregionu są następnie różnicowane według typów części wód powierzchniowych zgodnie z parametrami wymienionymi w tabelach dla systemu A.
- iv) Jeżeli zastosowano system B, Państwa Członkowskie muszą uzyskać przynajmniej taki sam stopień zróżnicowania, jaki zostały osiągnięty przy użyciu systemu A. Zgodnie z tym, części wód powierzchniowych w granicach obszaru dorzecza będą różnicowane na typy przy użyciu wartości dla obowiązkowych parametrów oraz fakultatywnych parametrów lub połączenia parametrów, które są wymagane do zapewnienia wiarygodnego określenia specyficznych biologicznych warunków referencyjnych dla danego typu.
- v) W przypadku sztucznych i silnie zmienionych części wód powierzchniowych dokonuje się różnicowania zgodnie z parametrami stosowanymi do takiej kategorii wód powierzchniowych, która przypomina najbardziej daną sztuczną lub silnie zmienioną część wód.
- vi) Państwa Członkowskie przedkładają Komisji mapę lub mapy (w formacie GIS) geograficznego położenia typów zgodnych ze stopniem zróżnicowania wymaganym przez system A.

1.2 Ekoregiony i typy części wód powierzchniowych

1.2.1 R z e k i

System A

Ustalona typologia	Parametry
Ekoregion	Ekoregiony przedstawione na mapie A w załączniku XI
Typ	<p>Typologia wysokościowa(m n.p.m.)</p> <p>górski: > 800 m</p> <p>wyżynny: 200–800 m</p> <p>nizinny: < 200 m</p> <p>Typologia wielkościowa oparta na obszarze zlewni</p> <p>mały: 10–100 km²</p> <p>średni: 100–1 000 km²</p> <p>duży: 1 000–10 000 km²</p> <p>bardzo duży: > 10 000 km²</p>

▼ **B**

Ustalona typologia	Parametry
	Geologia wapienny krzemionkowy organiczny
<i>System B</i>	
Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę rzeki lub odcinka rzeki oraz w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
Czynniki obowiązkowe	wysokość n.p.m. szerokość geograficzna długość geograficzna geologia wielkość
Czynniki fakultatywne	odległość od źródeł rzeki energia przepływu (funkcja przepływu i spadku) średnia szerokość wody średnia głębokość wody średni spadek koryta forma i kształt koryta głównego rzeki kategoria przepływu kształt doliny transport materiału stałego zdolność neutralizacji kwasów średni skład podłoża chlorki zakres temperatur powietrza średnia temperatura powietrza opady

1.2.2. Jeziora

<i>System A</i>	
Ustalona typologia	Parametry
Ekoregion	Ekoregiony przedstawione na mapie A w załączniku XI
Typ	<p>Typologia wysokościowa (m n.p.m.)</p> <p>► C1 górski: > 800 m ◀ wyżynny: 200–800 m nizinny: < 200 m</p> <p>Typologia głębokościowa oparta na średniej głębokości</p> <p>< 3 m 3–15 m > 15 m</p> <p>Typologia wielkościowa oparta na wielkości powierzchni</p> <p>0,5–1 km² 1–10 km² 10–100 km² > 100 km²</p> <p>Geologia wapienny krzemionkowy organiczny</p>

▼ B*System B*

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę jeziora oraz w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
Czynniki obowiązkowe	wysokość n.p.m. szerokość geograficzna długość geograficzna głębokość geologia wielkość
Czynniki fakultatywne	średnia głębokość wody kształt jeziora czas retencji średnia temperatura powietrza zakres temperatur powietrza charakterystyka typów mieszania wód (np. monomiktyczne, dimiktyczne, polimiktyczne) zdolność neutralizacji kwasów poziom tła substancji biogennych średni skład podłoża zmiany poziomu wody

1.2.3. Wody przejściowe

System A

Ustalona typologia	Parametry
Ekoregion	Jeden z następujących przedstawionych na mapie B w załączniku XI: Morze Bałtyckie Morze Barentsa Morze Norweskie Morze Północne Północny Ocean Atlantycki Morze Śródziemne
Typ	<p>► C1 W oparciu o średnie roczne zasolenie</p> <p>< 0,5 ‰: słodkie od 0,5 do < 5 ‰: oligohalinowe od 5 do < 18 ‰: mezohalinowe od 18 do < 30 ‰: polihalinowe od 30 do < 40 ‰: euhalinowe</p> <p>W oparciu o średni zakres pływów</p> <p>< 2 m: mikroplywowe od 2 do 4 m: mezoplywowe > 4 m: makroprzyplywowe ◀</p>

▼ B*System B*

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę wód przejściowych oraz w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
Czynniki obowiązkowe	szerokość geograficzna długość geograficzna ► <u>CI</u> zakres pływów ◀ zasolenie
Czynniki fakultatywne	głębokość ► <u>CI</u> prędkość prądów ◀ ekspozycja na fale czas retencji średnia temperatura wody charakterystyka typów mieszania wód mętność średni skład podłoża kształt zakres temperatury wody

1.2.4. Wody przybrzeżne

System A

Ustalona typologia	Parametry
Ekoregion	Jeden z następujących określonych na mapie B w załączniku XI: Morze Bałtyckie Morze Barentsa Morze Norweskie Morze Północne Północny Ocean Atlantycki Morze Śródziemne
Typ	► <u>CI</u> W oparciu o średnie roczne zasolenie < 0,5 ‰: słodkie od 0,5 do < 5 ‰: oligohalinowe od 5 do < 18 ‰: mezoahalinowe od 18 do < 30 ‰: polihalinowe od 30 do < 40 ‰: euhalinowe W oparciu o średnią głębokość wody płytkie: < 30 m średniogłębokie: (od 30 do 200 m) głębokie: > 200 m ◀

System B

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę wód przybrzeżnych i w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
Czynniki obowiązkowe	szerokość geograficzna długość geograficzna ► <u>CI</u> zakres pływów ◀ zasolenie

▼B

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę wód przybrzeżnych i w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
Czynniki fakultatywne	►C1 prędkość prądów ◀ ekspozycja na fale średnia temperatura wody charakterystyka typów mieszania wód mętność czas retencji (zamkniętych zatok) średni skład podłoża zakres temperatury wody

1.3. Ustalenie warunków referencyjnych specyficznych dla danego typu części wód powierzchniowych

- i) Dla każdego typu części wód powierzchniowych, określonego zgodnie z ppkt 1.1, będą ustalone hydromorfologiczne i fizykochemiczne warunki specyficzne dla danego typu, reprezentujące wartości elementów jakości hydromorfologicznej i fizykochemicznej, określonych w ppkt 1.1 załącznika V dla danego typu części wód przy bardzo dobrym stanie ekologicznym, jaki określono w odpowiedniej tablicy w ppkt 1.2 załącznika V. Są ustalane biologiczne warunki referencyjne specyficzne dla danego typu, reprezentujące wartości elementów jakości biologicznej, określonych w ppkt 1.1 załącznika V dla danego typu części wód powierzchniowych przy bardzo dobrym stanie ekologicznym, jaki określono w odpowiedniej tablicy ppkt 1.2 załącznika V.
- ii) Przy stosowaniu procedur, określonych w niniejszym podpunkcie, do silnie zmienionych lub sztucznych części wód powierzchniowych, odniesienia do bardzo dobrego stanu ekologicznego rozumiane jako odniesienia do maksymalnego potencjału ekologicznego określonego w tablicy ppkt 1.2.5 załącznika V. Wartości dla maksymalnego potencjału ekologicznego dla części wód poddawane są kontroli co 6 lat.
- iii) Warunki specyficzne dla danego typu, do celów i) i ii) oraz biologiczne warunki referencyjne specyficzne dla danego typu mogą być zarówno oparte na bazie przestrzennej, jak i na modelowaniu, lub mogą wynikać z połączenia tych metod. Tam, gdzie zastosowanie tych metod nie jest możliwe, Państwa Członkowskie mogą zastosować opinię ekspertów dla ustalenia takich wartości. Przy określaniu bardzo dobrego stanu ekologicznego w odniesieniu do stężeń szczególnych syntetycznych substancji zanieczyszczających, granice wykrywalności są tymi, które mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu dostępnych technik w czasie ustalania warunków specyficznych dla danego typu.
- iv) Dla opartych na bazie przestrzennej biologicznych warunków referencyjnych specyficznych dla danego typu, Państwa Członkowskie opracują sieć referencyjną dla każdego typu części wód powierzchniowych. Sieć taka zawiera wystarczającą liczbę miejsc o bardzo dobrym stanie, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu zaufania dla poziomów warunków referencyjnych, uwzględniając zróżnicowanie poziomów elementów jakości odnoszących się do bardzo dobrego stanu ekologicznego dla tego typu części wód powierzchniowych oraz technik modelowania, które stosowane są na mocy punktu v).
- v) Biologiczne warunki referencyjne specyficzne dla danego typu oparte na modelowaniu mogą być uzyskane zarówno przez zastosowanie metod prognostycznych, jak również metod opartych na badaniu przeszłości. W metodach tych są wykorzystywane dane historyczne, paleologiczne i inne dostępne dane i winny zapewniać one dostateczny poziom zaufania dla poziomów warunków referencyjnych w celu zapewnienia, że otrzymane w ten sposób warunki są zgodne i prawdziwe dla każdego typu części wód powierzchniowych.

▼B

- vi) Jeżeli nie jest możliwe ustalenie wiarygodnych warunków referencyjnych specyficznych dla danego typu, dla elementu jakości danego typu części wód powierzchniowych z uwagi na wysoki stopień naturalnej zmienności tego elementu, w odróżnieniu od zmienności sezonowej, element ten może zostać wyłączony z oceny stanu ekologicznego dla danego typu wód powierzchniowych. W takich okolicznościach Państwa Członkowskie podadzą powody takiego wyłączenia w planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

1.4. Identyfikacja oddziaływań

Państwa Członkowskie zbierają i przechowują informację o rodzajach i wielkościach znacznych oddziaływań antropogenicznych, na które narażone są części wód powierzchniowych w danym obszarze dorzecza, w szczególności.

Oszacowanie i identyfikację znaczących źródeł punktowej emisji zanieczyszczeń, w szczególności substancji wymienionych w załączniku VIII z instalacji komunalnych, przemysłowych, rolniczych i innych instalacji i działalności, w oparciu między innymi o informacje zebrane w ramach:

- i) artykuł 15 i 17 dyrektywy 91/271/EWG;
- ii) artykuł 9 oraz 15 dyrektywy 96/61/WE ⁽¹⁾;

oraz do celów opracowania pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczu:

- iii) artykuł 11 dyrektywy 76/464/EWG; oraz
- iv) dyrektyw 75/440/WE, 76/160/EWG ⁽²⁾, 78/659/EWG oraz 79/923/EWG ⁽³⁾.

Oszacowanie i identyfikację znaczących źródeł rozproszonych emisji zanieczyszczeń, w szczególności substancji wymienionych w załączniku VIII z instalacji komunalnych, przemysłowych, rolniczych i innych instalacji oraz działalności, w oparciu m.in. o informacje zebrane w ramach:

- i) artykuł 3, 5 oraz 6 dyrektywy 91/676/EWG ⁽⁴⁾;
- ii) artykuł 7 oraz 17 dyrektywy 91/414/EWG;
- iii) dyrektywy 98/8/WE;

oraz do celów opracowania pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczu:

- iv) dyrektyw 75/440/EWG, 76/160/EWG, 76/464/EWG, 78/659/EWG oraz 79/923/EWG.

Oszacowanie i identyfikację znaczącego poboru wody do celów komunalnych, przemysłowych, rolniczych i innych, w tym sezonowej zmienności i łącznego rocznego zapotrzebowania, oraz strat wody w systemach dystrybucji.

Oszacowanie i identyfikację wpływu znacznych regulacji przepływu wód, w tym przerzutów wody i zmian kierunków przepływu, na ogólną charakterystykę odpływu i bilansu wodnego.

Identyfikację znaczących morfologicznych zmian części wód.

Oszacowanie i identyfikację innych znaczących wpływów antropogenicznych na stan wód powierzchniowych.

Oszacowanie użytkowania gruntów, w tym identyfikację głównych obszarów zabudowanych, przemysłowych i rolniczych oraz, gdzie stosowne, rybołówstwa oraz lasów.

⁽¹⁾ Dz.U. L 135 z 30.5.1991, str. 40. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 98/15/WE (Dz.U. L 67 z 7.3.1998, str. 29).

⁽²⁾ Dz.U. L 31 z 5.2.1976, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 1994 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 281 z 10.11.1979, str. 47. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 91/692/EWG (Dz.U. L 377 z 31.12.1991, str. 48).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1.

▼ B**1.5. Ocena wpływu**

Państwa Członkowskie dokonują oceny podatności stanu części wód powierzchniowych na powyżej określone oddziaływania.

Państwa Członkowskie wykorzystują zebrane powyżej informacje oraz wszelkie inne istotne informacje, w tym istniejące dane z monitorowania środowiska, dla dokonania oceny prawdopodobieństwa, że części wód powierzchniowych w ramach obszaru dorzecza nie spełnią środowiskowych celów jakości, ustanowionych dla tych części wód na mocy art. 4. Państwa Członkowskie mogą stosować techniki modelowania przy opracowywaniu takiej oceny.

Dla części wód, wobec których stwierdzono zagrożenie niespełnienia środowiskowych celów jakości, dalsza charakterystyka jest, gdzie stosowne, wykonywana w celu optymalizacji zarówno programów monitorowania wymaganych na mocy art. 8, jak i programów środków wymaganych na mocy art. 11.

2. WODY PODZIEMNE**2.1. Charakterystyka wstępna**

Państwa Członkowskie wykonują wstępną charakterystykę wszystkich części wód podziemnych w celu oceny ich wykorzystania i oceny stopnia ryzyka niespełnienia przez nie celów ustalonych dla każdej części wód podziemnych na mocy art. 4. Państwa Członkowskie mogą grupować części wód podziemnych do celów wstępnej charakterystyki. Analiza taka może wykorzystywać istniejące dane z zakresu hydrologii, geologii, pedologii, przeznaczenia gruntów, zrzutów, poboru wód i innych danych, ale powinna określić:

- położenie i granice jednej części wód lub grupy części wód podziemnych,
- oddziaływania, na które podatna jest część wód lub części wód podziemnych, w tym:
 - rozproszone źródła zanieczyszczeń
 - punktowe źródła zanieczyszczeń
 - pobór wód
 - sztuczne odnawianie zasobów,
- ogólną charakterystykę warstw leżących w zlewni, z której zasilana jest część wód podziemnych,
- te części wód podziemnych, dla których istnieją bezpośrednio od nich zależne ekosystemy wód powierzchniowych lub ekosystemy lądowe.

2.2. Dalsza charakterystyka

Po wykonaniu wstępnej charakterystyki, Państwa Członkowskie wykonują dalszą charakterystykę tych części wód lub grup części wód podziemnych, które określono jako zagrożone, w celu ustalenia bardziej precyzyjnej oceny znaczenia tych zagrożeń i określenia wszelkich środków wymaganych na mocy art. 11. Charakterystyka taka będzie zawierać istotne informacje na temat wpływu działalności człowieka oraz, gdzie stosowne, informacje w zakresie:

- charakterystyki geologicznej części wód podziemnych, w tym zasięgu i rodzaju jednostek geologicznych,
- charakterystyki hydrogeologicznej części wód podziemnych, w tym przewodności hydraulicznej, porowatości i spoistości,
- charakterystyki osadów powierzchniowych oraz gleb w zlewni, które zasilają zasoby wodne części wód podziemnych, w tym miąższość, porowatość, przewodność hydrauliczną oraz własności absorpcyjne osadów i gleb,
- charakterystykę warstwowości wód podziemnych w obrębie części wód podziemnych,

▼B

- wykaz systemów powierzchniowych pozostających w dynamicznych relacjach z częściami wód podziemnych, w tym ekosystemów lądowych i części wód powierzchniowych,
- oszacowanie kierunków i wielkości wymiany wód między częściami wód podziemnych i powiązаныmi systemami powierzchniowymi,
- informacje wystarczające do wyliczenia długoterminowej, średniorocznej wielkości ogólnego odnawiania zasobów wodnych,
- charakterystykę składu chemicznego wód podziemnych, obejmującą specyfikację wkładu działalności człowieka. Państwa Członkowskie mogą stosować typologie dla charakterystyki wód podziemnych przy ustanawianiu poziomów naturalnego tła dla tych części wód podziemnych.

2.3. Przegląd oddziaływań człowieka na wody podziemne

Dla tych części wód podziemnych, które przekraczają granicę między dwoma lub więcej Państwami Członkowskimi lub które uznane zostały w ramach charakterystyki wstępnej wykonanej zgodnie z ppkt 2.1 za zagrożone niespełnieniem celów określonych dla każdej części wód na mocy art. 4, będą, gdzie stosowne, zebrane i utrzymane następujące informacje dotyczące każdej części wód:

- a) położenie punktów, w których z części wód podziemnych pobierana jest woda, z wyjątkiem:
 - punktów poboru wody w ilości mniejszej niż średnio 10 m³ na dobę, lub
 - punktów poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zapewniające mniej niż średnio 10 m³ na dobę lub wodę dla mniej niż 50 osób,
- b) średnioroczna wielkość poboru wód w tych punktach,
- c) skład chemiczny wody pobieranej z części wód podziemnych,
- d) położenie punktów w części wód podziemnych, w których bezpośrednio zrzuca się wodę,
- e) wielkość zrzutów wody w tych punktach,
- f) skład chemiczny zrzutów do części wód podziemnych, oraz
- g) przeznaczenie gruntów w zlewni lub zlewniach z terenu, z którego odnawiane są zasoby części wód podziemnych, w tym dopływy zanieczyszczeń i zmiany antropogeniczne w charakterystyce odnawialności zasobów, np. wody opadowe i zróżnicowanie odpływu powierzchniowego poprzez szczelne pokrycie gruntu, sztuczne zasilenie, tamowanie lub drenowanie.

2.4. Przegląd oddziaływań zmian poziomów wód podziemnych

Państwa Członkowskie wyznaczą również te części wód podziemnych, dla których zostaną określone niższe cele na mocy art. 4, w tym w rezultacie uwzględnienia wpływów stanu części wód na:

- i) wody powierzchniowe i powiązane ekosystemy lądowe
- ii) regulację wód, ochronę przeciwpowodziową i drenowanie terenu
- iii) rozwój człowieka.

2.5. Przegląd oddziaływań zanieczyszczenia na jakość wód podziemnych

Państwa Członkowskie wyznaczą te części wód podziemnych, dla których zostaną określone niższe cele na mocy art. 4 ust. 5, gdzie, w wyniku wpływu działalności człowieka, jak ustalono zgodnie z art. 5 ust. 1, część wód podziemnych jest tak zanieczyszczona, że osiągnięcie dobrego stanu chemicznego wód podziemnych jest nieosiągalne lub nieproporcjonalnie kosztowne.

▼B*ZAŁĄCZNIK III***ANALIZA EKONOMICZNA**

Analiza ekonomiczna zawiera wystarczające informacje o odpowiedniej szczególności (uwzględniając koszty związane z zebraniem odpowiednich danych) w celu:

- a) wykonania odpowiednich obliczeń niezbędnych dla uwzględnienia określonej na mocy art. 9 zasady zwrotu kosztów za usługi wodne, uwzględniając prognozy długoterminowe dotyczące zaopatrzenia w i zapotrzebowania na wodę w obszarze dorzecza, oraz w miarę potrzeby:
 - oszacowania dotyczące wielkości, cen i kosztów związanych z usługami wodnymi, oraz
 - oszacowania odpowiednich inwestycji, obejmujące prognozowanie takich inwestycji;
- b) dokonania oceny najbardziej efektywnego ekonomicznie połączenia środków w odniesieniu do korzystania z wód, które będą zawarte w programie środków działania na mocy art. 11, opartego na oszacowaniach potencjalnych kosztów takich środków.

*ZALĄCZNIK IV***OBSZARY CHRONIONE**

1. Rejestr obszarów chronionych, wymagany na mocy art. 6, zawiera następujące rodzaje obszarów chronionych:
 - i) obszary przeznaczone do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na mocy art. 7;
 - ii) obszary przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym;
 - iii) części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym obszary wyznaczone jako kąpieliska na mocy dyrektywy 76/160/EWG;
 - iv) obszary wrażliwe na substancje biogenne, w tym obszary wyznaczone jako strefy wrażliwe na mocy dyrektywy 91/676/EWG oraz obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG; oraz
 - v) obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, w tym właściwe miejsca w ramach programu Natura 2000, wyznaczone na mocy dyrektywy 92/43/EWG ⁽¹⁾ oraz dyrektywy 79/409/EWG ⁽²⁾.
2. Podsumowanie rejestru wymaganego jako część planu gospodarowania wodami w dorzeczu zawiera mapy wskazujące położenie każdego obszaru chronionego oraz opis prawodawstwa wspólnotowego, krajowego lub lokalnego, na mocy którego zostały wyznaczone.

⁽¹⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 97/62/WE (Dz.U. L 305 z 8.11.1997, str. 42).

⁽²⁾ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 97/49/WE (Dz.U. L 223 z 13.8.1997, str. 9).

ZALĄCZNIK V

1. STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH
 - 1.1. **Elementy jakości dla klasyfikacji stanu ekologicznego**
 - 1.1.1. Rzeki
 - 1.1.2. Jeziora
 - 1.1.3. Wody przejściowe
 - 1.1.4. Wody przybrzeżne
 - 1.1.5. Sztuczne lub silnie zmienione części wód powierzchniowych
 - 1.2. **Normatywne definicje klasyfikacji stanu ekologicznego**
 - 1.2.1. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w rzekach
 - 1.2.2. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w jeziorach
 - 1.2.3. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przejściowych
 - 1.2.4. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przybrzeżnych
 - 1.2.5. Definicje maksymalnego, dobrego i umiarkowanego potencjału ekologicznego dla silnie zmienionych lub sztucznych części wód
 - 1.2.6. Procedura ustalania chemicznych norm jakości przez Państwa Członkowskie
 - 1.3. **Monitorowanie stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych**
 - 1.3.1. Projektowanie monitoringu diagnostycznego
 - 1.3.2. Projektowanie monitoringu operacyjnego
 - 1.3.3. Projektowanie monitoringu badawczego
 - 1.3.4. Częstotliwość monitorowania
 - 1.3.5. Dodatkowe wymogi monitorowania dla obszarów chronionych
 - 1.3.6. Normy dla monitorowania elementów jakości
 - 1.4. **Klasyfikacja i prezentacja stanu ekologicznego**
 - 1.4.1. Porównywalność wyników monitorowania biologicznego
 - 1.4.2. Prezentacja wyników monitorowania i klasyfikacja stanu ekologicznego oraz potencjału ekologicznego
 - 1.4.3. Prezentacja wyników monitorowania i klasyfikacja stanu chemicznego
2. WODY PODZIEMNE
 - 2.1. **Stan ilościowy wód podziemnych**
 - 2.1.1. Parametry klasyfikacji stanu ilościowego
 - 2.1.2. Definicja stanu ilościowego
 - 2.2. **Monitorowanie stanu ilościowego wód podziemnych**

▼B

- 2.2.1. Sieć monitorowania poziomu wód podziemnych
- 2.2.2. Gęstość miejsc monitorowania
- 2.2.3. Częstotliwość monitorowania
- 2.2.4. Interpretacja i prezentacja stanu ilościowego wód podziemnych
- 2.3. **Stan chemiczny wód podziemnych**
- 2.3.1. Parametry określania stanu chemicznego wód podziemnych
- 2.3.2. Definicja dobrego stanu chemicznego wód podziemnych
- 2.4. **Monitorowanie stanu chemicznego wód podziemnych**
- 2.4.1. Sieć monitorowania wód podziemnych
- 2.4.2. Monitoring diagnostyczny
- 2.4.3. Monitoring operacyjny
- 2.4.4. Określanie tendencji zanieczyszczeń
- 2.4.5. Interpretacja i prezentacja stanu chemicznego wód podziemnych
- 2.5. **Prezentacja stanu wód podziemnych**
- 1. STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH
- 1.1. **Elementy jakości dla klasyfikacji stanu ekologicznego**
- 1.1.1. Rzeki
 - Elementy biologiczne*
 - Skład i liczebność flory wodnej
 - Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych
 - Skład, liczebność i struktura wiekowa ichtiofauny
 - Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne*
 - System hydrologiczny
 - ilość i dynamika przepływu wód
 - połączenie z częściami wód podziemnych
 - Ciągłość rzeki
 - Warunki morfologiczne
 - głębokość rzeki i zmienność szerokości
 - struktura i skład podłoża rzek
 - struktura strefy nadbrzeżnej
 - Elementy chemiczne i fizykochemiczne wspierające elementy biologiczne*
 - Ogólne*
 - Warunki cieplne
 - Warunki natlenienia
 - Zasolenie
 - Stan zakwaszenia
 - Warunki biogenne
 - Zanieczyszczenia specyficzne*

▼ B

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako zrzucane do części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako zrzucane w znacznych ilościach do części wód

1.1.2. Jeziora

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i biomasa fitoplanktonu

Skład i liczebność innej flory wodnej

Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych

Skład, liczebność i struktura wiekowa ichtiofauny

Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne

System hydrologiczny

wielkość i dynamika przepływu wód

czas retencji

połączenie z częściami wód podziemnych

Warunki morfologiczne

zmiennosc głębokości jeziora

wielkość, struktura i skład podłoża jeziora

struktura brzegu jeziora

*Elementy chemiczne i fizykochemiczne wspierające elementy biologiczne**Ogólne*

Przejrzystość

Warunki cieplne

Warunki natlenienia

Zasolenie

Stan zakwaszenia

Warunki biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako zrzucane do części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako zrzucane w znacznych ilościach do części wód

1.1.3. Wody przejściowe

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i biomasa fitoplanktonu

Skład i liczebność innej flory wodnej

Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych

Skład i liczebność ichtiofauny

Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne

Warunki morfologiczne

zmiennosc głębokości

▼ B

wielkość, struktura i skład podłoża

struktura strefy pływów

Reżim przyływu

przepływ wód słodkich

ekspozycja na fale

Elementy chemiczne i fizykochemiczne wspierające elementy biologiczne

Ogólne

Przejrzystość

Warunki cieplne

Warunki natlenienia

Zasolenie

Warunki biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako zrzucane do części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako zrzucane w znacznych ilościach do części wód

1.1.4. W o d y p r z y b r z e ż n e

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i biomasa fitoplanktonu

Skład i liczebność innej flory wodnej

Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych

Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne

Warunki morfologiczne

zmienność głębokości

struktura i skład podłoża wybrzeża

struktura strefy pływów

Reżim przyływu

kierunek dominujących prądów

ekspozycja na fale

Elementy chemiczne i fizykochemiczne wspierające elementy biologiczne

Ogólne

Przejrzystość

Warunki cieplne

Warunki natlenienia

Zasolenie

Warunki biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako zrzucane do części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako zrzucane w znacznych ilościach do części wód

▼B

1.1.5. Sztuczne lub silnie zmienione części wód powierzchniowych

Elementy jakości stosowane do sztucznych i silnie zmienionych części wód powierzchniowych są stosowane do jednej z wyżej wymienionych czterech kategorii naturalnych wód powierzchniowych, najbardziej przypominającej odpowiednią, silnie zmienioną lub sztuczną część wód.

▼**B**

1.2. Normatywne definicje klasyfikacji stanu ekologicznego

Tabela 1.2. *Ogólna definicja dla rzek, jezior, wód przejściowych i wód przybrzeżnych*

Poniższy tekst podaje ogólną definicję jakości ekologicznej. Do celów klasyfikacji charakterystykę elementów jakości stanu ekologicznego dla każdej kategorii wód powierzchniowych podano w tabelach 1.2.1–1.2.4 poniżej.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	Nie ma lub są bardzo niewielkie antropogeniczne zmiany wartości fizykochemicznych i hydromorfologicznych elementów jakości danego typu części wód powierzchniowych w odniesieniu do tych, jakie zwykle towarzyszą temu typowi części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych. Wartości biologicznych elementów jakości dla części wód powierzchniowych odzwierciedlają wartości normalnie związane z tym typem w warunkach niezakłóconych i nie pokazują żadnych lub pokazują niewielkie oznaki zakłóceń. Są to warunki i populacje specyficzne dla danego typu.	Wartości biologicznych elementów jakości danego typu części wód powierzchniowych wykazują niskie poziomy zakłócenia wynikające z działalności człowieka, ale odchylenia od wartości, jakie zwykle towarzyszą temu typowi części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych są jedynie niewielkie.	Wartości biologicznych elementów jakości danego typu części wód powierzchniowych różnią się umiarkowanie od tych, jakie zwykle towarzyszą temu typowi części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych. Wartości wskazują na umiarkowany poziom zakłócenia wynikający z działalności człowieka, zdecydowanie większy niż w warunkach stanu dobrego.

Wody osiągające stan poniżej umiarkowanego są klasyfikowane jako wody o słabym stanie lub złym stanie.

Wody wykazujące oznaki znacznych zmian wartości biologicznych elementów jakości dla danego typu części wód powierzchniowych oraz wody, w których odpowiednie zbiorowiska organizmów różnią się znacznie od tych, jakie zwykle towarzyszą danemu typowi części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych, są klasyfikowane jako wody o słabym stanie.

Wody wykazujące oznaki poważnych zmian wartości biologicznych elementów jakości dla danego typu części wód powierzchniowych i w których brak jest znacznej części odpowiednich populacji biologicznych, jakie zwykle towarzyszą danemu typowi części wód powierzchniowych, są klasyfikowane jako wody o złym stanie.

▼B

1.2.1. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w rzekach

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	<p>Skład taksonomiczny fitoplanktonu odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Średnia liczebność fitoplanktonu jest całkowicie zgodna ze specyficznymi dla danego typu warunkami fizykochemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych dla danego typu warunków przejrzystości.</p> <p>Zakwity fitoplanktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu warunkami fizykochemicznymi.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności fitoplanktonu w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów w wyniku niepożądanych zakłóceń w odniesieniu do równowagi organizmów występujących w części wód lub jakości fizykochemicznej wody lub osadów.</p> <p>Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów specyficznych dla danego typu wód.</p>	<p>Skład taksonomiczny fitoplanktonu różni się umiarkowanie w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Liczebność jest umiarkowanie zakłócona i może powodować znaczne i niepożądane zakłócenia wartości innych biologicznych i fizykochemicznych elementów jakości.</p> <p>Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.</p>
Makrofity i fitobentos	<p>Skład taksonomiczny odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Nie ma wykrywalnych zmian w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i obfitości makrofitów i fitobentosu w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost fitobentosu lub roślin wyższych powodujący niepożądane zakłócenia równowagi między organizmami występującymi w częściach wód lub jakości fizykochemicznej wody lub osadów.</p> <p>Fitobentos nie jest narażony na negatywny wpływ powłok (kożuchów) i skupisk bakterii obecnych na skutek działalności antropogenicznej.</p>	<p>Skład taksonomiczny makrofitów i fitobentosu różni się umiarkowanie w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód zespołów i jest znacznie bardziej zmieniony niż w przypadku stanu dobrego.</p> <p>Wyraźnie widoczne są umiarkowane zmiany w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu.</p> <p>Zbiorowiskom organizmów fitobentosowych może towarzyszyć występowanie powłok (kożuchów) lub skupisk bakterii, a w pewnych przypadkach mogą one być zastąpione przez powłoki i skupiska bakterii na skutek działalności antropogenicznej.</p>

▼B

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Bezkęgowce bentosowe	<p>Skład taksonomiczny i liczebność odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.</p> <p>Poziom różnorodności taksonów bezkëgowców nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów bezkëgowców w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Poziom różnorodności taksonów bezkëgowców wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód.</p>	<p>Skład i liczebność taksonów bezkëgowców różnią się umiarkowanie od specyficznych dla danego rodzaju populacji.</p> <p>Nieobecne są główne grupy taksonomiczne zespołów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych oraz poziom różnorodności są znacznie niższe niż poziom specyficzny dla danego typu wód oraz znacznie niższe niż w przypadku stanu dobrego.</p>
Ichtiofauna	<p>Skład gatunkowy i liczebność odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Obecne są wszystkie specyficzne dla danego typu wód gatunki wrażliwe na zakłócenia.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje niewielkie oznaki zakłócenia antropogenicznego i nie wskazuje na zaburzenia reprodukcji albo rozwoju żadnego gatunku.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie gatunkowym i liczebności w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom na fizykochemiczne i hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje oznaki zmian, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom na fizykochemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości oraz, w niektórych przypadkach, jest wskaźnikiem zaburzeń reprodukcji lub rozwoju określonych gatunków w stopniu mogącym spowodować zanik niektórych klas wiekowych.</p>	<p>Skład i liczebność gatunków ryb różnią się umiarkowanie w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód, na skutek antropogenicznego wpływu na fizykochemiczne i hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje poważne oznaki zaburzeń antropogenicznych do tego stopnia, że umiarkowana część gatunków specyficznych dla danego typu wód nie występuje lub jest bardzo nieliczna.</p>

▼B

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim hydrologiczny	Wielkość i dynamika przepływu oraz wynikające z nich połączenie z wodami podziemnymi odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Ciągłość rzeki	Ciągłość rzeki nie jest zakłócona na skutek działalności antropogenicznych i pozwala na niezakłóconą migrację organizmów wodnych i transport osadów.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki morfologiczne	Kształty koryta, zmienność szerokości i głębokości, prędkości przepływu, warunki podłoża oraz warunki i struktura stref nadbrzeżnych odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizykochemiczne elementy jakości ⁽¹⁾

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	<p>Wartości fizykochemicznych elementów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Stężenia substancji biogenych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Poziomy zasolenia, pH, bilans tlenu, zdolność neutralizacji kwasów oraz temperatura nie wykazują oznak zmian na skutek działalności antropogenicznej i pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p>	<p>Temperatura, bilans tlenu, pH, zdolność neutralizacji kwasów i zasolenie nie wykraczają poza zakresy ustalone dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania określonego typu ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p> <p>Stężenia substancji biogenych nie przekraczają poziomów ustalonych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p>	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

▼B

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych i powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 bez uszczerbku dla dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym (poziomy tła = pt)	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 ⁽²⁾ bez naruszenia wymogów dla dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

⁽¹⁾ Zastosowane zostały następujące skróty: pt = poziom tła, NJ = środowiskowa norma jakości.

⁽²⁾ Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężenia zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ > pt).

▼B

1.2.2. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w jeziorach

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	<p>Skład taksonomiczny i liczebność fitoplanktonu odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Średnia biomasa fitoplanktonu jest zgodna ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizykochemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych dla typu warunków przezroczystości.</p> <p>Zakwity fitoplanktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu warunkami fizykochemicznymi</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów fitoplanktonu w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów w wyniku niepożądanych zakłóceń w odniesieniu do równowagi organizmów występujących w wodzie lub w jakości fizykochemicznej wody lub osadów.</p> <p>Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności specyficznych dla danego typu wód zakwitów fitoplanktonu.</p>	<p>Skład fitoplanktonu różni się umiarkowanie w porównaniu do specyficznego dla danego typu wód.</p> <p>Biomasa jest umiarkowanie zakłócona i może powodować znaczne i niepożądane zakłócenia wartości innych biologicznych i fizykochemicznych elementów jakości wody lub osadów.</p> <p>Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.</p>
Makrofity i fitobentos	<p>Skład taksonomiczny odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Brak jest wykrywalnych zmian w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i obfitości taksonów makrofitów i fitobentosu w porównaniu do populacji specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost fitobentosu lub roślin wyższych powodujący niepożądane zakłócenia równowagi między organizmami występującymi w wodzie lub w fizykochemicznej jakości wody.</p> <p>Fitobentos nie jest narażony na negatywny wpływ powłok (kożuchów) lub skupisk bakterii obecnych na skutek działalności antropogenicznej.</p>	<p>Skład taksonomiczny makrofitów i fitobentosu różni się umiarkowanie w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód i jest znacznie bardziej zmieniony niż w przypadku stanu dobrego.</p> <p>Wyraźnie widoczne są umiarkowane zmiany w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu. Zespołom organizmów fitobentosowych może towarzyszyć występowanie powłok (kożuchów) i skupisk bakterii a w pewnych przypadkach mogą one zostać zastąpione przez powłoki (kożuchy) i skupiska bakterii obecne na skutek działalności antropogenicznej.</p>

▼B

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Bezkęgowce bentosowe	Skład taksonomiczny i liczebność odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych. Poziom różnorodności taksonów bezkręgowców nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.	Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów bezkręgowców w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód. Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód. Poziom różnorodności taksonów bezkręgowców wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód.	Skład i liczebność taksonów bezkręgowców różnią się umiarkowanie od specyficznych dla danego typu wód. Nieobecne są główne grupy taksonomiczne zespołów specyficznych dla danego typu wód. Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do niewrażliwych oraz poziom różnorodności są znacznie niższe niż poziom specyficzny dla danego typu wód oraz znacznie niższe niż w przypadku stanu dobrego
Ichtiofauna	Skład gatunkowy i liczebność odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Obecne są wszystkie specyficzne dla danego typu wód gatunki wrażliwe na zakłócenia. Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje niewielkie oznaki zakłócenia antropogenicznego i nie wskazuje na zaburzenia reprodukcji ani rozwoju żadnego gatunku..	Istnieją niewielkie zmiany w składzie gatunkowym i liczebności w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom a na fizykochemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości. Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje oznaki zmian, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom na fizykochemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości oraz, w niektórych przypadkach, jest wskaźnikiem zaburzeń reprodukcji lub rozwoju określonych gatunków w stopniu mogącym spowodować zanik niektórych klas wiekowych.	Skład i liczebność gatunków ryb różnią się umiarkowanie w porównaniu do populacji specyficznych dla danego typu wód, na skutek wpływu antropogenicznego na fizykochemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości. Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje poważne oznaki zaburzeń, które mogą być spowodowane wpływem antropogenicznym na fizykochemiczne i hydromorfologiczne elementy jakości do tego stopnia, że umiarkowana część gatunków specyficznych dla danego typu wód nie występuje lub jest bardzo nieliczna.

Hydromorfologiczne elementy jakości j

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim hydrologiczny	Wielkość i dynamika przepływu, poziom, czas retencji oraz wynikające z nich połączenie z wodami podziemnymi odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

▼B

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Warunki morfologiczne	Zmienność głębokości jeziora, ilość i struktura podłoża oraz struktura i stan strefy brzegowej jeziora odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizykochemiczne elementy jakości j⁽¹⁾

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	Wartości fizykochemicznych elementów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym. Poziomy zasolenia, pH, bilans tlenu, zdolność neutralizacji kwasów, przezroczystości oraz temperatura nie wykazują oznak zmian na skutek działalności antropogenicznej i pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.	Temperatura, warunki tlenowe, pH, zdolność neutralizacji kwasów, przezroczystość i zasolenie nie wykraczają poza zakresy ustalone dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania określonego typu ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości. Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustalonych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki odpowiadające osiągnięciu wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych i powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki odpowiadające osiągnięciu wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym (poziomy tła = pt)	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 ⁽²⁾ bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki odpowiadające osiągnięciu wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

⁽¹⁾ Zastosowane zostały następujące skróty: pt = poziom tła, NJ = środowiskowa norma jakości.

⁽²⁾ Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ > pt).

▼B

1.2.3. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przejściowych

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	Skład taksonomiczny fitoplanktonu odpowiada całkowicie warunkom niezakłóconym. Średnia biomasa fitoplanktonu jest całkowicie zgodna ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizykochemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych warunków przezroczystości. Zakwity fitoplanktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizykochemicznymi.	Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów fitoplanktonu. Istnieją niewielkie zmiany biomasy w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów w wyniku niepożądanych zakłóceń w odniesieniu do równowagi organizmów występujących w wodzie lub w odniesieniu do jakości fizykochemicznej wody. Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności specyficznych dla danego typu zakwitów fitoplanktonu.	Skład i liczebność taksonów fitoplanktonu różnią się umiarkowanie w porównaniu do specyficznego dla danego typu wód. Biomasa jest umiarkowanie zakłócona i może powodować znaczne, niepożądane zakłócenia warunków innych biologicznych elementów jakości. Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.
Makroglony	Skład taksonomiczny makroglonów jest zgodny z warunkami niezakłóconymi. Brak jest wykrywalnych zmian w pokryciu makroglonami na skutek działalności antropogenicznej	Istnieją niewielkie zmiany w składzie i obfitości taksonów makroglonów w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost fitobentosu lub roślin wyższych powodujący niepożądane zakłócenia równowagi między organizmami występującymi w wodzie lub w jakości fizykochemicznej wody.	Skład taksonomiczny makroglonów różni się umiarkowanie w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód i jest znacznie bardziej zaburzony niż w przypadku stanu dobrego. Wyraźnie widoczne są umiarkowane zmiany w średniej obfitości makroglonów, mogące powodować niepożądane zakłócenia w równowadze organizmów obecnych w wodzie.
Okrytozależkowe	Skład taksonomiczny odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Brak jest wykrywalnych zmian w obfitości okrytozależkowych na skutek działalności antropogenicznej.	Istnieją niewielkie zmiany w składzie taksonomicznym okrytozależkowych w porównaniu do specyficznego dla danego typu wód. Obfitość okrytozależkowych wykazuje niewielkie oznaki zaburzeń	Skład taksonomiczny okrytozależkowych różni się umiarkowanie od specyficznego dla danego typu wód i jest znacznie bardziej zaburzony niż w przypadku stanu dobrego. Istnieją umiarkowane zaburzenia w obfitości taksonów roślin okrytozależkowych.

▼B

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Bezkęgowce bentosowe	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców są w zakresie odpowiadającym warunkom niezakłóconym. Obecne są wszystkie taksony wrażliwe na zakłócenia związane z warunkami niezakłóconymi.	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców wykazuje niewielkie przekroczenia zakresów specyficznych dla danego typu wód. Obecna jest większość taksonów wrażliwych na zakłócenia specyficznych dla danego typu wód.	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców umiarkowanie przekracza zakresy związane z warunkami specyficznymi dla danego typu wód. Obecne taksony wskazujące na zanieczyszczenie. Wiele wrażliwych taksonów specyficznych dla zespołu danego typu wód jest nieobecnych.
Ichtiofauna	Skład gatunkowy i liczebność są zgodne z warunkami niezakłóconymi.	Liczebność gatunków wrażliwych na zakłócenia wykazuje oznaki niewielkich zmian w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód, które mogą być wynikiem wpływów antropogenicznych na fizykochemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.	Umiarkowana część gatunków wrażliwych na zakłócenie, specyficznych dla danego typu wód, jest nieobecna na skutek wpływów antropogenicznych na fizykochemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim pływów	System przepływu wód słodkich odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki morfologiczne	Zmienność głębokości, warunki podłoża oraz warunki i stan stref pływów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

▼B

Elementy jakości fizykochemicznej ⁽¹⁾

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	Wartości fizykochemicznych elementów jakości odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym. Temperatura, warunki tlenowe i przezroczystość nie wykazują oznak zmian na skutek działalności antropogenicznych i pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.	Temperatura, warunki tlenowe i przezroczystość nie osiągają poziomów przekraczających ustanowione w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości. Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustalonych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla elementów jakości biologicznej.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 1.2.6 bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym (poziomy tła = pt)	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 ⁽²⁾ bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla elementów jakości biologicznej.

⁽¹⁾ Zastosowane zostały następujące skróty: pt = poziom tła, NJ = środowiskowa norma jakości.

⁽²⁾ Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ > pt).

1.2.4. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przybrzeżnych

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	Skład i liczebność taksonów fitoplanktonu odpowiada warunkom niezakłóconym. Średnia biomasa fitoplanktonu jest zgodna ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizykochemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznymi dla danego typu wód warunków przezroczystości. Zakwity planktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizykochemicznymi	Obserwuje się niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów fitoplanktonu. Obserwuje się niewielkie zmiany biomasy w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód warunków. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów powodujący niepożądane zakłócenia równowagi organizmów występujących w wodzie lub w jakości wody. Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu specyficznych dla danego typu wód.	Skład i liczebność taksonów planktonu wskazuje na umiarkowane zakłócenia. Biomasa glonów wykracza znacznie poza zakres wartości związany ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami powodując niepożądany wpływ na inne biologiczne elementy jakości. Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów planktonowych. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.
Makroglony i okrytozależkowe	Obecne są wszystkie wrażliwe na zakłócenia taksony makroglonów i okrytozależkowych specyficzne dla warunków niezakłóconych. Stopień pokrycia makroglonami i obfitość okrytozależkowych odpowiadają warunkom niezakłóconym.	Obecna jest większość wrażliwych na zakłócenia taksonów makroglonów i okrytozależkowych specyficznych dla warunków niezakłóconych. Stopień pokrycia makroglonami i obfitość okrytozależkowych wykazuje niewielkie oznaki zakłócenia.	Brak jest umiarkowanej liczby wrażliwych na zakłócenia taksonów makroglonów i okrytozależkowych specyficznych dla warunków niezakłóconych. Pokrycie makroglonami i obfitość okrytozależkowych są umiarkowanie zakłócone i mogą powodować niepożądane zakłócenia równowagi organizmów obecnych w wodzie.
Bezkęgowce bentosowe	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkëgowców nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do warunków niezakłóconych. Wszystkie taksony wrażliwe na zaburzenia specyficzne dla warunków niezakłóconych są obecne.	Obecna jest większość z taksonów wrażliwych na zakłócenia w obrębie zespołów specyficznych dla danego typu wód jest obecna.	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkëgowców umiarkowanie wykracza poza zakresy związane ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami. Obecne są taksony wskazujące na zanieczyszczenie. Wiele wrażliwych taksonów specyficznych dla zespołów danego typu wód jest nieobecnych.

▼B

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim pływów	Przepływ wód słodkich oraz kierunek i prędkość dominujących prądów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki morfologiczne	Zmienność głębokości, struktura i substrat podłoża wybrzeża oraz struktura i stan stref pływów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizykochemiczne elementy jakości⁽¹⁾

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	Elementy fizykochemiczne odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym. Temperatura, bilans tlenu i przezroczystość nie wykazują oznak zmian antropogenicznych i pozostają w zakresach odpowiadających normalnie warunkom niezakłóconym.	Temperatura, warunki tlenowe i przezroczystość nie osiągają poziomów poza ustalonymi zakresami ustanowionymi dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości. Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustanowionych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla elementów jakości biologicznej.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych i powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w pkt. 1.2.6 bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

▼B

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresach odpowiadających normalnie warunkom niezakłóconym (poziomy tła = pt)	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 ⁽²⁾ bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

⁽¹⁾ Zastosowane zostały następujące skróty: pt = poziom tła, NJ = środowiskowa norma jakości.

⁽²⁾ Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ > pt).

▼B

1.2.5. Definicje maksymalnego, dobrego i umiarkowanego potencjału ekologicznego dla silnie zmienionych lub sztucznych części wód

Element	Maksymalny potencjał ekologiczny	Dobry potencjał ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny
Biologiczne elementy jakości	Wartości odpowiednich biologicznych elementów jakości odpowiadają w największym możliwym stopniu wartościom związanym z najbardziej zbliżonym typem części wód powierzchniowych, przy warunkach fizycznych wynikających z charakterystyki sztucznej lub silnie zmienionej części wód.	Obecne są niewielkie zmiany w wartościach odpowiednich biologicznych elementów jakości w porównaniu do wartości dla maksymalnego potencjału ekologicznego.	Obecne są umiarkowane zmiany w wartościach odpowiednich biologicznych elementów jakości w porównaniu do wartości dla maksymalnego potencjału ekologicznego. Wartości te są znacznie bardziej zmienione niż te, które występują przy dobrej jakości.
Hydromorfologiczne elementy	Warunki hydromorfologiczne odpowiadają jedynie oddziaływaniom na część wód powierzchniowych wynikających z jej charakterystyk jako części wód sztucznej lub silnie zmienionej, po podjęciu wszystkich działań ochronnych, aby zapewnić najlepsze zbliżenie do ekologicznego kontinuum, w szczególności w odniesieniu do migracji fauny oraz odpowiednich tarlisk i warunków rozmnażania.	Warunki zgodne z osiągnięciem powyżej wymienionych warunków dla biologicznych elementów jakości j.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Elementy fizykochemiczne			
Warunki ogólne	Elementy fizykochemiczne odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym związanym z typem części wód powierzchniowych najbardziej porównywalnym z częścią wód sztuczną lub silnie zmienioną. Stężenia substancji biogenych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym. Temperatura, warunki tlenowe oraz pH odpowiadają wartościom do najbardziej zbliżonego typu części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych.	Wartości elementów fizykochemicznych nie przekraczają zakresów ustanowionych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wartości określonych powyżej dla biologicznych elementów jakości. Temperatura i pH nie przekraczają zakresów ustanowionych w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości. Stężenia substancji biogenów nie przekraczają zakresów ustanowionych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości

▼B

Element	Maksymalny potencjał ekologiczny	Dobry potencjał ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 1.2.6 bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresach odpowiadających normalnie warunkom niezakłóconym istniejącym w typie części wód powierzchniowych najbardziej porównywalnym z częścią wód sztuczną lub silnie zmienioną (poziomy tła = pt).	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 1.2.6 ⁽¹⁾ bez naruszenia dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

⁽¹⁾ Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ > pt).

▼B

1.2.6. Procedura ustalania przez Państwa Członkowskie chemicznych norm jakości

Przy ustalaniu środowiskowych norm jakości dla zanieczyszczeń wymienionych w pkt 1–9 załącznika VIII w celu ochrony flory i fauny wodnej, Państwa Członkowskie będą działać w poszanowaniu następujących przepisów. Normy mogą zostać ustanowione dla wody, osadów lub organizmów żywych.

Gdzie to możliwe, należy uzyskać dokładne i chroniczne dane o taksonach wymienionych poniżej, które są właściwe dla danego typu części wód, jak i dla innych gatunków wodnych, dla których dane są dostępne. „Podstawowy zestaw” taksonów to:

- glony i/lub makrofity
- dafnie lub organizmy reprezentatywne dla wód słonych
- ryby.

Ustalanie środowiskowych norm jakości

Przy ustalaniu maksymalnego średniorocznego stężenia ma zastosowanie następująca procedura:

- i) Państwa Członkowskie ustalają właściwe współczynniki bezpieczeństwa w każdym przypadku zgodnie z naturą i jakością dostępnych danych i wytycznymi określonymi w ppkt 3.3.1 części II „Technicznych wytycznych wspierających dyrektywę Komisji 93/67/EWG w sprawie oceny ryzyka dla nowo zgłoszonych substancji oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94 w sprawie oceny ryzyka dla istniejących substancji” oraz współczynnikami bezpieczeństwa określonymi w poniższej tabeli:

	Współczynnik bezpieczeństwa
Co najmniej jeden dokładny L(E)C ₅₀ z każdego poziomu troficznego zestawu podstawowego	1 000
Jeden chroniczny NOEC (ryby lub dafnie lub inny reprezentatywny organizm dla wód słonych)	100
Dwa chroniczne NOEC wśród gatunków reprezentujących dwa poziomy troficzne (ryby i/lub dafnie lub reprezentatywny organizm dla wód słonych i/lub glony)	50
Chroniczne NOEC wśród co najmniej trzech gatunków (zwykle ryb, dafni lub reprezentatywnego organizmu dla wód słonych i glonów) reprezentujących trzy poziomy troficzne	10
Inne przypadki, obejmujące dane pola lub modelowe ekosystemy pozwalające bardziej precyzyjnie obliczyć i stosować współczynniki bezpieczeństwa	Każdy przypadek oceniany oddzielnie

- ii) jeżeli dane na temat trwałej obecności i bioakumulacji są dostępne, są one uwzględniane przy określaniu końcowych wartości środowiskowych norm jakości;

▼B

- iii) norma określona w taki sposób powinna być porównana z wszelkimi wynikami z badań pola. Jeżeli wykryte zostaną nieprawidłowości, sposób określania norm zostanie poddany kontroli w celu umożliwienia bardziej precyzyjnego obliczenia współczynnika bezpieczeństwa;
- iv) określona norma będzie podlegać głębokiej analizie i publicznej konsultacji w celu umożliwienia bardziej precyzyjnego obliczenia współczynnika bezpieczeństwa.

1.3. **Monitorowanie stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych**

Sieć monitorowania wód powierzchniowych jest ustalona zgodnie z wymogami art. 8. Sieć monitorowania projektowana jest w sposób umożliwiający pozyskanie spójnego i całościowego obrazu stanu ekologicznego i chemicznego w każdym dorzeczu oraz zezwala na podział części wód na pięć klas zgodnie z normatywnymi definicjami w ppkt 1.2. Państwa Członkowskie przedstawiają mapę lub mapy ilustrujące sieć monitorowania wód powierzchniowych do planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

Na podstawie charakterystyki oraz oceny wpływu, wykonanych zgodnie z art. 5 i załącznikiem II, Państwa Członkowskie ustalają dla każdego przedziału czasowego, dla którego ma zastosowanie plan gospodarowania wodami w dorzeczu, programy monitorowania kontrolnego oraz monitorowania operacyjnego. W niektórych przypadkach może zaistnieć potrzeba ustalenia przez Państwa Członkowskie programów monitorowania badawczego.

Państwa Członkowskie monitorują parametry wskaźnikowe dla stanu każdego właściwego elementu jakości. Przy doborze parametrów elementów jakości biologicznej, Państwa Członkowskie określają właściwy poziom taksonomiczny wymagany do osiągnięcia odpowiednich poziomów zaufania i dokładności w klasyfikacji elementów jakości. Szacunki poziomu zaufania i dokładności wyników z programów monitorowania przedstawiane są w planie.

1.3.1. **Projektowanie monitoringu diagnostycznego**

Cel

Państwa Członkowskie ustanawiają programy monitoringu diagnostycznego w celu dostarczenia informacji dla:

- uzupełnienia i zatwierdzenia procedury oceny wpływu określonej w załączniku II,
- sprawnego i skutecznego zaprojektowania przyszłych programów monitorowania,
- oceny długoterminowych zmian w warunkach naturalnych; oraz
- oceny długoterminowych zmian wynikających z szeroko rozumianej działalności antropogenicznej.

Wyniki takiego monitorowania zostaną poddane kontroli oraz użyte, w połączeniu z procedurą oceny wpływu opisaną w załączniku II, do ustalenia wymagań programów monitorowania w ramach aktualnych oraz przyszłych planów gospodarowania wodami w dorzeczu.

▼ B*Wybór punktów monitorowania*

Monitoring diagnostyczny przeprowadzony jest w wystarczającej liczbie części wód powierzchniowych w celu dokonania oceny ogólnego stanu wód powierzchniowych w ramach każdej zlewni lub podzlewni w obszarze dorzecza. Przy wyborze tych części wód Państwa Członkowskie zapewniają, że, gdzie stosowne, monitorowanie jest przeprowadzane w punktach, gdzie:

- zmienność przepływu wody jest znaczna w ramach obszaru dorzecza jako całości; w tym w punktach na dużych rzekach, dla których powierzchnia zlewni jest większa niż 2 500 km²,
- objętość występującej wody jest znaczna w ramach obszaru dorzecza, włączając duże jeziora i zbiorniki,
- duże części wód przekraczają granice Państwa Członkowskiego,
- miejsca zostały określone zgodnie z decyzją o wymianie informacji 77/795/EWG; oraz

w takich miejscach, które są wymagane dla oszacowania ładunku zanieczyszczeń przekraczającego granice Państwa Członkowskiego i który wprowadzany jest do środowiska morskiego.

Wybór elementów jakości

Monitoring diagnostyczny przeprowadzany jest w każdym przekroju pomiarowym przez okres jednego roku w podczas okresu objętego planem gospodarowania wodami w dorzeczu, dla dostarczenia informacji:

- o parametrach wskaźnikowych dla wszystkich elementów jakości biologicznej,
- o parametrach wskaźnikowych dla wszystkich elementów jakości hydromorfologicznej,
- o parametrach wskaźnikowych dla wszystkich elementów jakości fizykochemicznej,
- o zanieczyszczeniach z listy priorytetowej, które zrzucane są w dorzeczu lub podzlewni, oraz
- o innych zanieczyszczeniach zrzucanych w znacznych ilościach w dorzeczu lub podzlewni,

chyba że uprzednio przeprowadzone monitorowanie diagnostyczne wykazało, że dana część wód osiągnęła dobry stan i na podstawie przeglądu wpływu działalności człowieka z załącznika II nie można stwierdzić zmian w tych oddziaływaniach na daną część wód. W tych przypadkach monitorowanie diagnostyczne przeprowadzane będzie w ramach co trzeciego planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

1.3.2. Projektowanie monitoringu operacyjnego

Monitoring operacyjny podejmowany jest w celu:

- ustalenia stanu tych części wód, które zostały określone jako zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów ochrony środowiska; oraz
- oceny wszelkich zmian stanu tych części wód wynikających z podjętych programów środków.

Program może być zmieniony w okresie ważności planu gospodarowania wodami w dorzeczu w świetle uzyskanych informacji będących częścią wymagań załącznika II lub częścią wymagań niniejszego załącznika, w szczególności dla umożliwienia zmniejszenia częstotliwości pomiarów, jeżeli stwierdzone oddziaływanie nie jest znaczne lub usunięto określone oddziaływanie.

▼B*Wybór miejsc monitorowania*

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest dla tych części wód, które na podstawie oceny wpływu wykonanej zgodnie z załącznikiem II lub monitoringu diagnostycznego zostały określone jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, określonych dla nich na mocy art. 4, oraz dla tych części wód, do których zrzucane są substancje z listy priorytetowej. Punkty monitorowania wyznaczane są dla substancji z listy priorytetowej według określenia zawartego w prawodawstwie ustanawiającym odpowiednie środowiskowe normy jakości. We wszystkich pozostałych przypadkach, w tym dotyczących substancji z listy priorytetowej, dla których brak jest określonych wytycznych w takim prawodawstwie, punkty monitorowania wyznaczane są następująco:

- dla części wód zagrożonych znacznym oddziaływaniem ze strony źródła punktowego, wystarczająca liczba punktów monitorowania w każdej części wód dla oceny wielkości i wpływu źródła punktowego. Jeżeli część wód objęta jest oddziaływaniem z wielu źródeł punktowych, punkty monitorowania mogą być wyznaczone w celu oceny łącznej wielkości i wpływu oddziaływania,
- dla części wód zagrożonych znacznym oddziaływaniem ze strony źródła rozproszonego, wystarczająca liczba punktów monitorowania wśród wyboru części wód w celu oceny wielkości i wpływu oddziaływania wywieranych przez źródło rozproszone. Wybór części wód dokonywany jest dla zapewnienia odpowiedniej reprezentatywności poszczególnych zagrożeń wywołanych przez oddziaływanie źródła rozproszonego oraz zagrożeń nieosiągnięciem dobrego stanu wód powierzchniowych,
- dla części wód zagrożonych znacznym oddziaływaniem hydromorfologicznym, wystarczająca liczba punktów monitorowania wśród wyboru części wód w celu oceny wielkości i wpływu oddziaływania hydromorfologicznego. Wybór części wód powinien być wskaźnikowy dla ogólnego wpływu oddziaływania hydromorfologicznego, pod którego wpływem znajdują się dane części wód.

Wybór elementów jakości

W celu oceny wielkości i oddziaływania wywieranego na części wód powierzchniowych, Państwa Członkowskie monitorują te elementy jakości, które są wskaźnikowe dla oddziaływania, pod którego wpływem znajdują się części wód. W celu oceny wpływu oddziaływania, Państwa Członkowskie monitorują odpowiednie:

- parametry wskaźnikowe dla elementu lub elementów jakości biologicznej najbardziej wrażliwych na oddziaływanie, pod których wpływem znajdują się części wód,
- wszystkie zrzucane substancje priorytetowe i inne zanieczyszczenia zrzucane w znacznych ilościach,
- parametry wskaźnikowe dla elementu jakości hydromorfologicznej najbardziej wrażliwego na określone oddziaływanie.

1.3.3. Projektowanie monitoringu badawczego

Cel

Monitoring badawczy przeprowadzany jest:

- tam gdzie nie jest znany powód jakichkolwiek przekroczeń,

▼B

- tam gdzie monitoring diagnostyczny wykazuje, że cele wymienione w art. 4 dla części wód przypuszczalnie nie zostaną osiągnięte, a jeszcze nie został ustanowiony monitoring operacyjny, celem określenia przyczyn, z których powodu części wód lub grupa części wód nie spełniają celów środowiskowych; lub
- dla określenia wielkości i wpływów przypadkowego zanieczyszczenia,

i informuje władze o koniecznym programie środków dla osiągnięcia celów środowiskowych oraz szczególnych środków dla zaradzenia skutkom przypadkowego zanieczyszczenia.

1.3.4. Częstotliwość monitorowania

W okresie monitorowania diagnostycznego stosowane są podane poniżej częstotliwości monitorowania parametrów wskaźnikowych dla elementów jakości fizykochemicznej, chyba że na podstawie wiedzy technicznej i opinii ekspertów uzasadnione są dłuższe odstępy czasu między monitorowaniem. Dla elementów jakości biologicznej oraz hydromorfologicznej, monitorowanie przeprowadzane jest co najmniej raz podczas okresu monitorowania diagnostycznego.

Dla monitoringu operacyjnego, częstotliwość monitorowania wymagana dla każdego parametru ustalana jest przez Państwa Członkowskie tak, aby zapewnić zebranie wystarczających danych do wiarygodnej oceny stanu danego elementu jakości. Zalecane jest, aby prowadzenie monitorowania miało miejsce w odstępach czasu nieprzekraczających wartości wymienionych w poniższej tabeli, chyba że na podstawie wiedzy technicznej i opinii ekspertów uzasadnione są dłuższe odstępy czasu między monitorowaniem.

Częstotliwości wybierane są w sposób zapewniający osiągnięcie akceptowanego poziomu zaufania i dokładności. Oszacowania zaufania i dokładności osiągniętej przez stosowany system monitorowania podawane są w planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

Częstotliwości monitorowania wybierane są z uwzględnieniem zmienności parametrów, wynikającej zarówno z warunków naturalnych, jak i antropogenicznych. Terminy przeprowadzania monitorowania wybierane są w sposób zmniejszający wpływ zmienności sezonowej na wyniki, co zapewnia, że wyniki odzwierciedlają zmiany w części wód na skutek oddziaływania antropogenicznego. W miarę potrzeby, dla osiągnięcia tego celu przeprowadzane jest w różnych porach tego samego roku dodatkowe monitorowanie.

Element jakości	Rzeki	Jeziora	Wody przejściowe	Wody przybrzeżne
Biologicznej				
Fitoplankton	6 miesięcy	6 miesięcy	6 miesięcy	6 lat
Inne rośliny wodne	3 lata	3 lata	3 lata	3 lata
Duże bezkręgowce	3 lata	3 lata	3 lata	3 lata
Ryby	3 lata	3 lata	3 lata	

▼B

Element jakości	Rzeki	Jeziora	Wody przejściowe	Wody przybrzeżne
Hydromorfologicznej				
Ciągłość	6 lat			
Hydrologia	ciągły	1 miesiąc		
Morfologia	6 lat	6 lat	6 lat	6 lat
Fizyko-chemicznej				
Warunki cieplne	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Natlenienie	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Zasolenie	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	
Stan środków spożywczych	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Stan zakwaszenia	3 miesiące	3 miesiące		
Inne zanieczyszczenia	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Substancje priorytetowe	1 miesiąc	1 miesiąc	1 miesiąc	1 miesiąc

1.3.5. Dodatkowe wymogi monitorowania dla obszarów chronionych

Programy monitorowania wymienione powyżej uzupełniane są w celu spełnienia następujących wymagań:

Punkty poboru wody do spożycia

Części wód powierzchniowych wyznaczone na mocy art. 7, z których pozyskiwana jest woda w ilości średnio ponad 100 m³ na dobę, są wyznaczane jako miejsca monitorowania i są przedmiotem takiego dodatkowego monitorowania, które może być konieczne dla spełnienia wymogów tego artykułu. Części wód takie są monitorowane z punktu widzenia wszystkich zrzucanych substancji priorytetowych oraz innych substancji zrzucanych w znacznych ilościach, które mogą wpływać na stan części wód i które są kontrolowane przepisami dyrektywy w sprawie wody do spożycia. Monitorowanie przeprowadzane jest zgodnie z określoną poniżej częstotliwością:

Zaopatrywana wspólnota	Częstotliwość
< 10 000	4 razy w roku
10 000–30 000	8 razy w roku
> 30 000	12 razy w roku

Obszary ochrony gatunków i siedlisk

Części wód stanowiące takie obszary włączone są do programu monitorowania operacyjnego określonego powyżej, jeżeli na podstawie oceny wpływu i monitorowania diagnostycznego zostały zidentyfikowane jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, określonych dla nich na mocy art. 4. Monitorowanie przeprowadzane jest w celu oceny wielkości i wpływu odpowiednich znaczących oddziaływań wywieranych na te części wód oraz, w miarę potrzeby, dla oceny zmian stanu tych części wód wynikających z podjętych programów środków. Monitorowanie kontynuowane jest dopóki obszary te nie spełnią wymagań zawartych w prawodawstwie dotyczącym wody, na mocy którego zostały wyznaczone oraz nie spełnią określonych dla nich na mocy art. 4 celów środowiskowych.

▼ **M7**

1.3.6. Normy dla monitorowania elementów jakości

Metody stosowane w monitorowaniu parametrów typów odpowiadają niżej wymienionym normom międzynarodowym, o ile obejmują one monitorowanie, lub takim normom krajowym lub międzynarodowym, które zapewnią zebranie danych o równoważnej jakości naukowej i porównywalności.

Normy dla pobierania próbek biologicznych elementów jakości

Ogólne metody do stosowania ze szczególnymi metodami podanymi w normach dotyczących następujących biologicznych elementów jakości:

EN ISO 5667-3:2012	Jakość wody — Pobieranie próbek — Część 3: Utrwalanie i postępowanie z próbkami wody
--------------------	--

Normy dla fitoplanktonu

EN 15204:2006	Jakość wody — Wytyczne do oznaczania ilościowego fitoplanktonu z użyciem odwróconego mikroskopu (metoda Utermöhla)
EN 15972:2011	Jakość wód — Przewodnik do ilościowego i jakościowego badania fitoplanktonu morskiego
ISO 10260:1992	Jakość wody — Pomiar parametrów biochemicznych — Spektrometryczne oznaczanie stężenia chlorofilu a

Normy dla makrofitów i fitobentosu

EN 15460:2007	Jakość wody — Wytyczne do badań makrofitów w jeziorach
EN 14184:2014	Jakość wody — Wytyczne do badania hydromakrofitów w wodach płynących
EN 15708:2009	Jakość wody — Wytyczne do badania, pobierania próbek i analizy laboratoryjnej fitobentosu w płytkich wodach płynących
EN 13946:2014	Jakość wody — Wytyczne do rutynowego pobierania próbek oraz wstępnego przygotowania do analiz okrzemek bentosowych z rzek i jezior
EN 14407:2014	Jakość wody — Wytyczne dotyczące identyfikacji i oznaczania ilościowego próbek okrzemek bentosowych z rzek i jezior

Normy dla bezkręgowców bentosowych

EN ISO 10870:2012	Jakość wody — Wytyczne wyboru metod i urządzeń do pobierania próbek makrobentosu w wodach słodkich
-------------------	--

▼ **M7**

EN 15196:2006	Jakość wody — Wytyczne dotyczące pobierania i sposobu przygotowania próbek poczwarek Chironomidae (Rząd Diptera) do oceny ekologicznej
EN 16150:2012	Jakość wody — Wytyczne do proporcjonalnego wielośrodowiskowego pobierania makrobezkręgowców z płytkich rzek
EN ISO 19493:2007	Jakość wody — Przewodnik po morskich badaniach biologicznych zbiorowisk twardego podłoża
EN ISO 16665:2013	Jakość wody — Wytyczne do ilościowego pobierania próbek i obróbki próbek makrofauny z miękkiego dna morskiego

Normy dla ryb

EN 14962:2006	Jakość wody — Wytyczne dotyczące zakresu i wyboru metod pobierania próbek ryb
EN 14011:2003	Jakość wody — Pobieranie próbek ryb z zastosowaniem elektryczności
EN 15910:2014	Jakość wody — Wytyczne do oceny liczebności ryb mobilnymi metodami hydroakustycznymi
EN 14757:2005	Jakość wody — Pobieranie próbek ryb wieloczkowymi sieciami

Normy dla parametrów hydromorfologicznych

EN 14614:2004	Jakość wody — Wytyczne do oceny hydromorfologicznych cech rzek
EN 16039:2011	Jakość wody — Wytyczne do oceny hydromorfologicznych cech jezior

Normy dla parametrów hydromorfologicznych

Wszelkie odpowiednie normy CEN/ISO

▼ **B**

- 1.4. **Klasyfikacja i prezentacja stanu ekologicznego**
 - 1.4.1. Porównywalność wyników monitorowania biologicznego
 - i) Państwa Członkowskie ustanawiają systemy monitorowania do celów oszacowania wartości dla elementów jakości biologicznej określonych dla każdej kategorii wód powierzchniowych lub dla

▼B

silnie zmienionych i sztucznych części wód powierzchniowych. Stosując procedurę określoną poniżej dla silnie zmienionych lub sztucznych części wód, odniesienia do stanu ekologicznego powinny być konstruowane jako odniesienia do potencjału ekologicznego. Systemy takie mogą wykorzystywać poszczególne gatunki lub grupy gatunków które są reprezentatywne dla elementu jakości w ujęciu całościowym.

- ii) W celu zapewnienia porównywalności takich systemów monitorowania, ich wyniki otrzymywane przez każde Państwo Członkowskie wyrażane są jako współczynniki jakości ekologicznej do celów klasyfikacji stanu ekologicznego. Współczynniki te przedstawiają zależności między wartościami zaobserwowanych parametrów biologicznych dla danej części wód powierzchniowych i wartościami tych parametrów w warunkach referencyjnych stosowanych dla tej części wód. Współczynnik wyrażony jest wartością liczbową w zakresie od zera do jedności, przy czym bardzo dobry stan ekologiczny wyrażany jest przez wartości bliskie jedności, a zły stan ekologiczny przez wartości bliskie zera.
- iii) Każde Państwo Członkowskie podzieli skalę współczynnika jakości ekologicznej dla swojego systemu monitorowania dla każdej kategorii wód powierzchniowych na pięć klas od bardzo dobrego do złego stanu ekologicznego, jak określono w ppkt 1.2, poprzez przypisanie wartości liczbowej dla każdej granicy między klasami. Wartość graniczna między klasami bardzo dobrego i dobrego stanu oraz wartość graniczna między dobrym a umiarkowanym stanem ustalane są na zasadzie niżej opisanej procedury interkalibracji.
- iv) Komisja umożliwi wykonanie ćwiczenia interkalibracyjnego w celu zapewnienia, że wartości dopuszczalne ustanowione są porównywalne między Państwami Członkowskimi zgodnie z normatywnymi definicjami w ppkt 1.2 i.
- v) Jako część tego wykonania Komisja umożliwi wymianę informacji między Państwami Członkowskimi prowadzącą do określenia zakresu miejsc w każdym ekoregionie Wspólnoty; miejsca te będą tworzyły sieć interkalibracji. Sieć składa się z miejsc wybranych spośród zakresu typów części wód powierzchniowych obecnych w każdym ekoregionie. Dla każdego wybranego typu części wód powierzchniowych, sieć składa się z co najmniej dwóch miejsc odpowiadających normatywnym definicjom granicy między bardzo dobrym i dobrym stanem zgodnie z, oraz co najmniej dwóch miejsc odpowiadających normatywnym definicjom granicy między dobrym a umiarkowanym stanem. Miejsca wyznaczone są na drodze opinii ekspertów, wykonanej w ramach wspólnych inspekcji, oraz wszelkich innych dostępnych informacji.
- vi) Każdy system monitorowania Państwa Członkowskiego stosowany jest w tych miejscach sieci interkalibracji, które należą zarówno do ekoregionu, jak i do danego typu części wód powierzchniowych, dla którego będzie stosowany system monitorowania zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy. Otrzymane wyniki stosowane są do określenia wartości liczbowych odpowiadających odpowiednim granicom klas w każdym systemie monitorowania Państwa Członkowskiego.

▼ M2

- vii) Komisja przygotowuje projekt rejestru miejsc przewidzianych do stworzenia sieci interkalibracji. Ostateczny rejestr miejsc ustala się zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 21 ust. 2.

▼ B

- viii) Komisja i Państwa Członkowskie kończą działania interkalibracji w ciągu 18 miesięcy od daty opublikowania końcowego rejestru.

▼ M2

- ix) Wyniki interkalibracji oraz wartości ustalone dla klasyfikacji systemów monitorowania państwa członkowskiego zgodnie z pkt (i)–(viii) oraz mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 21 ust. 3 i publikuje się w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia interkalibracji.

▼ B

1.4.2. Prezentacja wyników monitorowania i klasyfikacja stanu ekologicznego oraz potencjału ekologicznego

- i) Dla kategorii wód powierzchniowych, klasyfikacja stanu ekologicznego dla części wód jest reprezentowana przez niższą z wartości otrzymanych z monitorowania biologicznego i fizykochemicznego dla właściwych elementów jakości określonych zgodnie z pierwszą kolumną poniższej tabeli. Państwa Członkowskie przedstawiają mapę każdego obszaru dorzecza przedstawiającą klasyfikację stanu ekologicznego każdej części wód, oznaczoną kodami barwnymi zgodnymi z drugą kolumną poniższej tabeli, celem odzwierciedlenia klasyfikacji stanu ekologicznego części wód.

Klasyfikacja stanu ekologicznego	Kod barwny
Bardzo dobry	Niebieski
Dobry	Zielony
Umiarkowany	Żółty
Słaby	Pomarańczowy
Zły	Czerwony

- ii) Dla silnie zmienionych oraz sztucznych części wód, klasyfikacja stanu ekologicznego części wód jest reprezentowana przez niższą z wartości otrzymanych z monitorowania wartości biologicznych i fizykochemicznych dla właściwych elementów jakości określonych zgodnie z pierwszą kolumną poniższej tabeli. Państwa Członkowskie przedstawiają mapę dla każdego obszaru dorzecza ilustrującą klasyfikację potencjału ekologicznego dla każdej części wód, oznaczoną kodami barwnymi, odnoszonymi się do sztucznych części wód zgodnie z drugą kolumną poniższej tabeli, oraz odnoszonymi się do silnie zmienionych części wód zgodnie z trzecią kolumną poniższej tabeli.

▼B

Klasyfikacja potencjału ekologicznego	Kod barwny	
	Sztuczne części wód	Silnie zmienione części wód
Dobry i powyżej dobrego	Zielono-jasnoszare pasy równej szerokości	Zielono-ciemnoszare pasy równej szerokości
Średni	Żółto-jasnoszare pasy równej szerokości	Żółto-ciemnoszare pasy równej szerokości
Słaby	Pomarańczowo-jasnoszare pasy równej szerokości	Pomarańczowo-ciemnoszare pasy równej szerokości
Zły	Czerwono-jasnoszare pasy równej szerokości	Czerwono-ciemnoszare pasy równej szerokości

iii) Państwa Członkowskie wskazują także, za pomocą czarnej kropki na mapie, te części wód, w których nie osiągnięto dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego na skutek niezgodności z jednym lub większą ilością norm jakości środowiska, ustalonymi dla tej części wód w odniesieniu do określonych zanieczyszczeń syntetycznych lub niesyntetycznych (zgodnie z systemem zgodności ustalonym przez Państwo Członkowskie).

1.4.3. Prezentacja wyników monitorowania i klasyfikacja stanu chemicznego

Jeżeli część wodna osiąga zgodność ze środowiskowymi normami jakości, ustalonymi w załączniku IX, art. 16 oraz na mocy innego właściwego prawodawstwa wspólnotowego ustanawiającego środowiskowe normy jakości, należy ją określić jako osiągającą dobry stan chemiczny. Jeżeli nie spełnia tych norm, należy ją określić jako nieosiągającą dobrego stanu chemicznego.

Państwa Członkowskie przedstawiają mapę każdego obszaru dorzecza ilustrującą stan chemiczny każdej części wód, oznaczoną kodami barwnymi, zgodnie z drugą kolumną poniższej tabeli celem odzwierciedlenia klasyfikacji stanu chemicznego części wód.

Klasyfikacja stanu chemicznego	Kod barwny
Dobry	Niebieski
Nieosiągający dobrego	Czerwony

2. WODY PODZIEMNE

2.1. Stan ilościowy wód podziemnych

2.1.1. Parametry klasyfikacji stanu ilościowego

Reżim poziomu wód podziemnych

2.1.2. Definicja stanu ilościowego

Elementy	Stan dobry
Poziom wód podziemnych	Poziom wód podziemnych w części wód podziemnych jest taki, że zapewnia nieprzekraczanie dostępnych zasobów wód podziemnych przy długoterminowej średniorocznej wartości poboru wód. Zgodnie z powyższym, poziom wód podziemnych nie podlega zmianom antropogenicznym, które mogłyby spowodować:

▼B

Elementy	Stan dobry
	<ul style="list-style-type: none"> — niespełnienie celów środowiskowych, określonych na mocy art. 4 przez powiązane z nim wody powierzchniowe, — wszelkie znaczne obniżenie stanu tych wód, — wszelkie znaczne szkody w ekosystemach lądowych bezpośrednio uzależnionych od części wód podziemnych. <p>oraz możliwym zmianom dla kierunku przepływu wynikającym ze zmian poziomu, krótkotrwałym lub ciągłym na przestrzennie ograniczonym obszarze, ale niepowodującym napływu wód słonych lub innych, oraz niewskazującym na trwałą i o wyraźnie antropogenicznym charakterze tendencję kierunku przepływu mogącą spowodować takie napływy</p>

2.2. Monitorowanie stanu ilościowego wód podziemnych

2.2.1. Sieć monitorowania poziomu wód podziemnych

Sieć monitorowania wód podziemnych ustalana jest zgodnie z wymogami art. 7 oraz 8. Sieć monitorowania projektowana jest w sposób umożliwiający wiarygodną ocenę stanu ilościowego wszystkich części wód lub grup części wód podziemnych, w tym ocenę dostępnych zasobów wód podziemnych. Państwa Członkowskie przedstawiają w planie gospodarowania wodami w dorzeczu mapę lub mapy ilustrujące sieć monitorowania wód podziemnych.

2.2.2. Gęstość miejsc monitorowania

Sieć obejmuje wystarczającą liczbę reprezentatywnych punktów monitorowania dla oszacowania poziomu wód podziemnych w każdej części wód lub grupie części wód podziemnych, uwzględniając zmienności krótko- i długoterminowe w zasilaniu części wód, w szczególności:

- dla części wód podziemnych określonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, na mocy art. 4, zapewnia się wystarczającą gęstość punktów monitorowania dla oceny wpływu poboru wód i zrzutów na poziom wód podziemnych,
- dla części wód podziemnych, w granicach których przepływ wód podziemnych przekracza granice Państwa Członkowskiego, zapewnia się wystarczającą liczbę punktów monitorowania dla oszacowania kierunku i wielkości przepływu wód podziemnych przez granice Państwa Członkowskiego.

2.2.3. Częstotliwość monitorowania

Częstotliwość monitorowania jest wystarczająca dla dokonania oceny stanu ilościowego każdej części wód lub grupy części wód podziemnych, uwzględniając zmienności krótko- i długoterminowe w zasilaniu części wód. W szczególności:

- dla części wód podziemnych określonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, na mocy art. 4, zapewnia się wystarczającą częstotliwość pomiarów dla oceny wpływu poboru wód i zrzutów do poziomu wód podziemnych,

▼B

— dla części wód podziemnych, w granicach których przepływ wód podziemnych przekracza granice Państwa Członkowskiego, zapewnia się wystarczającą częstotliwość pomiarów dla oszacowania kierunku i wielkości przepływu wód podziemnych przez granice Państwa Członkowskiego.

2.2.4. Interpretacja i prezentacja stanu ilościowego wód podziemnych

Wyniki otrzymane z sieci monitorowania dla części wód lub grupy części wód podziemnych wykorzystywane są dla oceny stanu ilościowego tej części wód lub części wód. Z zastrzeżeniem ppkt 2.5 Państwa Członkowskie przedstawiają mapę obrazującą wyniki oceny stanu ilościowego wód podziemnych za pomocą kodu barwnego, zgodnie z następującym systemem:

Stan dobry: barwa zielona

Stan słaby: barwa czerwona

2.3. Stan chemiczny wód podziemnych

2.3.1. Parametry określania stanu chemicznego wód podziemnych

Przewodność elektryczna

Stężenia zanieczyszczeń

2.3.2. Definicja dobrego stanu chemicznego wód podziemnych

Elementy	Stan dobry
Ogólne	Skład chemiczny części wód podziemnych jest taki, że stężenia zanieczyszczeń: <ul style="list-style-type: none"> — jak określono poniżej, nie wykazują efektów zasolenia lub innych oddziaływań — nie przekraczają norm jakości mających zastosowanie na mocy właściwego prawodawstwa wspólnotowego zgodnie z art. 17 — nie są na takim poziomie, że mogłyby prowadzić do nieosiągnięcia przez powiązane z nimi wody powierzchniowe celów środowiskowych, określonych na mocy art. 4, lub do obniżenia jakości chemicznej lub ekologicznej tych części wód lub spowodowania znacznych szkód w ekosystemach lądowych bezpośrednio zależnych od części wód podziemnych
Przewodność elektryczna	Zmiany w przewodności elektrycznej nie wskazują na zasolenia lub inne napływy do części wód podziemnych

2.4. Monitorowanie stanu chemicznego wód podziemnych

2.4.1. Sieć monitorowania wód podziemnych

Sieć monitorowania wód podziemnych ustalana jest zgodnie z wymogami art. 7 oraz 8. Sieć monitorowania projektowana jest, aby umożliwić otrzymanie spójnego i całościowego obrazu stanu chemicznego wód podziemnych w ramach każdego dorzecza oraz umożliwić wykrycie długoterminowych, antropogenicznych tendencji wzrostu poziomu zanieczyszczeń.

▼ B

Na podstawie charakterystyki i oceny wpływu, wykonanych zgodnie z art. 5 i załącznikiem II, Państwa Członkowskie ustanawiają, dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami w dorzeczu, program monitorowania diagnostycznego. Wyniki tego programu wykorzystane są do ustanowienia programu monitoringu operacyjnego w pozostałych okresach planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

Oszacowania poziomu zaufania i dokładności wyników otrzymanych w ramach monitorowania zawarte są w planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

2.4.2 Monitoring diagnostyczny

Cel

Monitoring diagnostyczny przeprowadzany jest w celu:

- uzupełnienia i sprawdzenia procedury oceny wpływu;
- dostarczenia informacji dla oceny długoterminowych tendencji wynikających zarówno ze zmian warunków naturalnych, jak również na skutek działalności antropogenicznej.

Wybór miejsc monitorowania

Wystarczająca liczba miejsc monitorowania wyznaczana jest dla każdej z:

- części wód określonych jako zagrożone zgodnie z charakterystyką wykonaną, zgodnie z załącznikiem II,
- części wód przekraczających granicę Państwa Członkowskiego.

Wybór parametrów

Dla każdej wyznaczonej części wód podziemnych monitorowany jest następujący zestaw kluczowych parametrów:

- zawartość tlenu
- wartość pH
- przewodność elektryczna
- azotany
- azot amonowy

Części wód, które zgodnie z załącznikiem II wyznaczono jako znacząco zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu, monitorowane są z uwzględnieniem tych parametrów, które są indykatywne dla wpływu tych oddziaływań.

Transgraniczne części wód są także monitorowane z uwzględnieniem tych parametrów, które są właściwe dla ochrony wszystkich spośród wykorzystanych przez przepływ wód podziemnych.

2.4.3 Monitorowanie operacyjne

Cel

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest w okresach między programami monitoringu diagnostycznego w celu:

- ustalenia stanu chemicznego wszystkich części wód lub grup części wód podziemnych określonych jako zagrożone,
- ustalenia obecności jakichkolwiek spowodowanych działalnością antropogeniczną długoterminowych tendencji wzrostu stężenia wszelkich zanieczyszczeń.

▼ B*Wybór miejsc monitorowania*

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest dla wszystkich części wód lub grup części wód podziemnych, które na podstawie zarówno oceny wpływu, przeprowadzonej zgodnie z załącznikiem II, jak też monitoringiem diagnostycznym, zostały określone jako zagrożone nieosiągnięciem celów ustanowionych na mocy art. 4. Wybór miejsc monitorowania odzwierciedla również wyniki oceny reprezentatywności danych monitorowania przeprowadzonego w danym miejscu, dla jakości danej części wód lub grupy części wód podziemnych.

Częstotliwość monitorowania

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest w okresach między programami monitoringu diagnostycznego z częstotliwością wystarczającą dla wykrycia wpływu poszczególnych oddziaływań, ale co najmniej raz na rok.

2.4.4. Określanie tendencji zanieczyszczeń

Państwa Członkowskie wykorzystują dane otrzymane zarówno z monitoringu diagnostycznego jak i operacyjnego do określenia, spowodowanych działalnością antropogeniczną długoterminowych tendencji wzrostu poziomów zanieczyszczeń oraz zmian tych tendencji. Zostanie określony rok lub okres bazowy, w stosunku do którego obliczane są takie tendencje. Obliczanie tendencji wykonywane jest dla części wód lub, gdzie stosowne, dla grup części wód podziemnych. Zmiana tendencji wykazywana jest statystycznie wraz z określeniem związanego z tą oceną poziomu zaufania.

2.4.5. Interpretacja i prezentacja stanu chemicznego wód podziemnych

Przy ocenie stanu chemicznego, wyniki otrzymane z poszczególnych punktów pomiarowych części wód podziemnych agregowane są dla części wód jako całości. Bez uszczerbku dla odpowiednich dyrektyw, dla stanu dobrego, który ma zostać osiągnięty w danej części wód podziemnych, dla tych parametrów chemicznych, dla których zostały ustanowione środowiskowe normy jakości w prawodawstwie wspólnotowym:

- oblicza się średnią wartość wyników monitorowania w każdym punkcie pomiarowym części wód lub grupy części wód podziemnych; oraz
- te średnie wartości, zgodnie z art. 17, używane są do wykazania zgodności z dobrym stanem chemicznym wód podziemnych.

Z zastrzeżeniem ppkt 2.5, Państwa Członkowskie przedstawiają mapę stanu chemicznego wód podziemnych, oznaczoną zgodnie z poniższym kodem barwnym:

Stan dobry: barwa zielona

Stan słaby: barwa czerwona

Państwa Członkowskie wskazują na mapie w postaci czarnych punktów te części wód podziemnych, w których określono znaczącą i trwałą tendencję wzrostu stężeń wszelkich zanieczyszczeń wynikających z działalności człowieka. Odwrócenie takich tendencji wyznaczane jest na mapie w postaci niebieskiego punktu.

Mapy te są częścią planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

▼B**2.5. Prezentacja stanu wód podziemnych**

Państwa Członkowskie przedstawiają w ramach planu gospodarowania wodami w dorzeczu mapę, ilustrującą dla każdej części wód lub grupy części wód podziemnych zarówno stan ilościowy, jak również stan chemiczny tej części wód lub grupy części wód, za pomocą kodu barwnego, zgodnie z wymogami ppkt 2.2.4 oraz 2.4.5. Państwa Członkowskie mogą nie przedstawiać oddzielnych map w ppkt 2.2.4 oraz 2.4.5, ale w takim przypadku powinny przedstawić te wartości zgodnie z wymogami ppkt 2.4.5 na mapie wymaganej na podstawie tego punktu dla tych części wód, które są przedmiotem znaczącej i długotrwałej tendencji wzrostu stężeń wszelkich zanieczyszczeń lub każdego odwrócenia tej tendencji.

ZALĄCZNIK VI

WYKAZ ŚRODKÓW DO WŁĄCZENIA DO PROGRAMÓW ŚRODKÓW

CZĘŚĆ A

Środki wymagane na mocy następujących dyrektyw:

- i) dyrektywa dotycząca jakości wody w kąpieliskach 76/160/EWG;
- ii) dyrektywa w sprawie dzikiego ptactwa 79/409/EWG ⁽¹⁾;
- iii) dyrektywa odnosząca się do jakości wody do spożycia 80/778/EWG, zmieniona dyrektywą 98/83/WE;
- iv) dyrektywa w sprawie poważnych awarii (Seveso) 96/82/WE ⁽²⁾;
- v) dyrektywa w sprawie oceny wpływu na środowisko 85/337/EWG ⁽³⁾;
- vi) dyrektywa w sprawie osadów ściekowych 86/278/EWG ⁽⁴⁾;
- vii) dyrektywa dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych 91/271/EWG;
- viii) dyrektywa dotycząca środków ochrony roślin 91/414/EWG;
- ix) dyrektywa dotycząca azotanów 91/676/EWG;
- x) dyrektywa w sprawie siedlisk przyrodniczych 92/43/EWG ⁽⁵⁾;
- xi) dyrektywa dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli 96/61/WE.

CZĘŚĆ B

Poniżej podano otwarty wykaz dodatkowych środków, które Państwa Członkowskie mogą przyjąć w każdym obszarze dorzecza jako część programu środków, wymaganego na mocy art. 11 ust. 4:

- i) instrumenty prawne
- ii) instrumenty administracyjne
- iii) instrumenty ekonomiczne i fiskalne
- iv) wynegocjowane porozumienia dotyczące środowiska
- v) kontrole emisji
- vi) kodeksy dobrej praktyki
- vii) ponowne tworzenie i odtwarzanie terenów podmokłych
- viii) kontrole poboru wody
- ix) środki zarządzania popytem, między innymi promowanie przyjętej produkcji rolnej, takiej jak uprawa roślin o zmniejszonym zapotrzebowaniu na wodę na terenach narażonych na susze
- x) środki na rzecz efektywnego i ponownego użycia, między innymi promowanie technologii oszczędzających wodę w przemyśle i wodooszczędnych technik nawodnień
- xi) projekty konstrukcji
- xii) zakłady odsalania
- xiii) projekty rehabilitacyjne
- xiv) sztuczne odnawianie warstwy wodonośnej
- xv) projekty edukacyjne
- xvi) projekty badawcze, rozwojowe i pokazowe
- xvii) inne właściwe środki

⁽¹⁾ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 10 z 14.1.1997, str. 13.

⁽³⁾ Dz.U. L 175 z 5.7.1985, str. 40. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 97/11/WE (Dz.U. L 73 z 14.3.1997, str. 5).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 181 z 8.7.1986, str. 6.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7.

ZAŁĄCZNIK VII

PLANY GOSPODAROWANIA WODAMI W DORZECZU

- A. Plany gospodarowania wodami w dorzeczu obejmują następujące elementy:
1. ogólny opis charakterystyki obszaru dorzecza wymaganej na mocy art. 5 i załącznika II. Obejmuje on:
 - 1.1. dla wód powierzchniowych:
 - odwzorowanie położenia i granic części wód,
 - odwzorowanie ekoregionów i typów części wód powierzchniowych w dorzeczu,
 - określenie warunków referencyjnych dla typów części wód powierzchniowych;
 - 1.2 dla wód podziemnych:
 - odwzorowanie położenia i granic części wód podziemnych;
 2. podsumowanie znaczących oddziaływań i wpływów działalności człowieka na stan wód powierzchniowych i podziemnych, w tym:
 - oszacowanie punktowych źródeł zanieczyszczeń,
 - oszacowanie rozproszonych źródeł zanieczyszczeń, w tym podsumowanie przeznaczenia gruntów,
 - oszacowanie oddziaływań wywieranych na ilościowy stan wód, w tym pozyskiwania wody,
 - analizę innych wpływów działalności człowieka na stan wód;
 3. określenie i odwzorowanie obszarów chronionych wymaganych na mocy art. 6 i załącznika IV;
 4. mapę sieci monitorowania ustalonego do celów art. 8 i załącznika V, oraz przedstawienie, w formie mapy, wyników programów monitorowania przeprowadzonych zgodnie z wymaganiami tych przepisów dla określenia stanu:
 - 4.1. wód powierzchniowych (ekologicznego i chemicznego);
 - 4.2. wód podziemnych (chemicznego i ilościowego);
 - 4.3. obszarów chronionych;
 5. wykaz celów środowiskowych, ustalonych na mocy art. 4 dla wód powierzchniowych, wód podziemnych oraz obszarów chronionych, w tym w szczególności określenie przypadków, gdzie zastosowano przepisy zawarte w art. 4 ust. 4, 5, 6 i 7, oraz towarzyszące temu informacje wymagane na mocy tego artykułu;
 6. podsumowanie analizy ekonomicznej użytkowania wód wymaganej na mocy art. 5 oraz załącznika III;
 7. podsumowanie programu lub programów środków przyjętych na mocy art. 11, w tym sposoby osiągnięcia celów ustalonych na mocy art. 4;
 - 7.1. podsumowanie środków wymaganych dla wdrożenia prawodawstwa wspólnotowego w zakresie ochrony wód;
 - 7.2. sprawozdanie z podjętych kroków i środków w celu zastosowania zasady zwrotu kosztów użytkowania wód, zgodnie z art. 9;

▼B

- 7.3. podsumowanie środków podjętych dla spełnienia wymagań art. 7;
 - 7.4. podsumowanie kontroli poborów i magazynowania wód, w tym odniesienia do rejestrów i określenie przypadków, dla których zastosowano wyłączenia na mocy art. 11 ust. 3 lit. e);
 - 7.5. podsumowanie kontroli przyjętych dla zrzutów ze źródeł punktowych i innych działań wpływających na stan wód zgodnie z przepisami art. 11 ust. 3 lit. g) oraz art. 11 ust. 3 lit. i);
 - 7.6. określenie przypadków, w których udzielono zezwolenia na bezpośrednie zrzuty do wód podziemnych zgodnie z przepisami art. 11 ust. 3 lit. j);
 - 7.7. podsumowanie środków podjętych zgodnie z art. 16 w odniesieniu do substancji priorytetowych;
 - 7.8. podsumowanie środków podjętych, dla zapobieżenia lub zmniejszenia wpływu przypadkowych zanieczyszczeń;
 - 7.9. podsumowanie środków podjętych na podstawie art. 11 ust. 5 dla części wód, dla których mało prawdopodobne jest osiągnięcie celów określonych na mocy art. 4;
 - 7.10. dane szczegółowe dotyczące dodatkowych środków uznanych za konieczne dla spełnienia ustalonych celów środowiskowych;
 - 7.11. dane szczegółowe dotyczące działań podjętych w celu uniknięcia wzrostu zanieczyszczenia wód morskich, zgodnie z art. 11 ust. 6;
 8. rejestr wszelkich pozostałych szczegółowych programów i planów gospodarowania dla obszaru dorzecza dotyczących szczególnie zlewni, sektorów, zagadnień lub typów wód, wraz z podsumowaniem ich zawartości;
 9. podsumowanie środków na rzecz informowania społeczeństwa i konsultacji publicznych, ich wyników i dokonanych na tej podstawie zmian w planie;
 10. wykaz właściwych władz zgodnie z załącznikiem I;
 11. punkty kontaktowe i procedury niezbędne do otrzymania źródłowej dokumentacji i informacji określonych w art. 14 ust. 1, w szczególności danych szczegółowych dotyczących działań kontrolnych przyjętych zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. g) oraz art. 11 ust. 3 lit. i), a także aktualnych danych monitorowania, zebranych zgodnie z art. 8 i załącznikiem V.
- B. Pierwsze uaktualnienie planu gospodarowania wodami w dorzeczu i każde następne zawiera także:
1. podsumowanie wszelkich zmian lub uaktualnień dokonanych od czasu publikacji poprzedniej wersji planu gospodarowania wodami w dorzeczu, w tym podsumowanie przeglądów wykonanych na mocy art. 4 ust. 4, 5, 6 i 7;
 2. ocenę osiągniętego postępu dokonanego w kierunku osiągnięcia celów środowiskowych, w tym przedstawienie na mapie wyników monitorowania w okresie objętym poprzednim planem, oraz niezbędne objaśnienia dotyczące wszystkich nieosiągniętych celów środowiskowych;
 3. podsumowanie i objaśnienie wszystkich działań przewidzianych we wcześniejszej wersji planu gospodarowania wodami w dorzeczu, które nie zostały podjęte;
 4. podsumowanie wszelkich dodatkowych działań tymczasowych przyjętych na mocy art. 11 ust. 5 od czasu publikacji poprzedniej wersji planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

*ZALĄCZNIK VIII***WSKAŹNIKOWY WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ZANIECZYSZCZEŃ**

1. Organiczne związki chlorowcowe oraz substancje, które mogą tworzyć takie związki w środowisku wodnym.
2. Organiczne związki fosforu.
3. Związki cynoorganiczne.
4. Substancje i preparaty lub produkty ich rozkładu, wobec których udowodniono, że posiadają właściwości rakotwórcze lub mutagenne lub właściwości mogące zakłócać funkcje steroidogenowe, funkcje hormonów dotarczycowych, reprodukcyjne lub inne funkcje endokrynologiczne w lub za pośrednictwem środowiska wodnego.
5. Trwałe węglowodory oraz trwałe i biokumulujące się toksyczne substancje organiczne.
6. Cyjanki.
7. Metale i ich związki.
8. Arsenik i jego związki.
9. Biocydy i środki ochrony roślin.
10. Substancje w zawiesinie.
11. Substancje, które przyczyniają się do eutrofizacji (w szczególności azotany i fosforany).
12. Substancje, które wywierają niekorzystny wpływ na bilans tlenu (i można dokonać ich pomiaru przy użyciu takich wskaźników jak BZT, ChZT itp.).

*ZALĄCZNIK IX***DOPUSZCZALNE WARTOŚCI EMISJI I ŚRODOWISKOWE NORMY
JAKOŚCI**

„Dopuszczalne wartości” oraz „cele jakościowe” ustalone w ramach dyrektyw przyjętych na podstawie dyrektywy 76/464/EWG uważane są odpowiednio za dopuszczalne wartości emisji i środowiskowe normy jakości do celów niniejszej dyrektywy. Są one ustalone w następujących dyrektywach:

- i) dyrektywa w sprawie zrzutów rtęci (82/176/EWG) ⁽¹⁾;
- ii) dyrektywa w sprawie zrzutów kadmu (83/513/EWG) ⁽²⁾;
- iii) dyrektywa w sprawie rtęci (84/156/EWG) ⁽³⁾;
- iv) dyrektywa w sprawie zrzutów heksachlorocycloheksanu (84/491/EWG) ⁽⁴⁾;
- v) dyrektywa w sprawie zrzutów substancji niebezpiecznych (86/280/EWG) ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 81 z 27.3.1982, str. 29.

⁽²⁾ Dz.U. L 291 z 24.10.1983, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 74 z 17.3.1984, str. 49.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 274 z 17.10.1984, str. 11.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 181 z 4.7.1986, str. 16.

▼ M5

ZAŁĄCZNIK X

WYKAZ SUBSTANCJI PRIORYTETOWYCH W DZIEDZINIE POLITYKI WODNEJ

Pozycja	Numer CAS ⁽¹⁾	Numer UE ⁽²⁾	Nazwa substancji priorytetowej ⁽³⁾	Zidentyfikowana jako priorytetowa substancja niebezpieczna
(1)	15972-60-8	240-110-8	Alachlor	
(2)	120-12-7	204-371-1	Antracen	X
(3)	1912-24-9	217-617-8	Atrazyna	
(4)	71-43-2	200-753-7	Benzen	
(5)	nie ma zastosowania	nie ma zastosowania	Bromowane difenyletery	X ⁽⁴⁾
(6)	7440-43-9	231-152-8	Kadm i jego związki	X
(7)	85535-84-8	287-476-5	Chloroalkany, C ₁₀₋₁₃	X
(8)	470-90-6	207-432-0	Chlorfenwinfos	
(9)	2921-88-2	220-864-4	Chloropiryfos (chloropiryfos etylowy)	
(10)	107-06-2	203-458-1	1,2-dichloroetan	
(11)	75-09-2	200-838-9	Dichlorometan	
(12)	117-81-7	204-211-0	Ftalan di(2-etyloheksylu) (DEHP)	X
(13)	330-54-1	206-354-4	Diuron	
(14)	115-29-7	204-079-4	Endosulfan	X
(15)	206-44-0	205-912-4	Fluoranten	
(16)	118-74-1	204-273-9	Heksachlorobenzen	X
(17)	87-68-3	201-765-5	Heksachlorobutadien	X
(18)	608-73-1	210-168-9	Heksachlorocykloheksan	X
(19)	34123-59-6	251-835-4	Izoproturon	
(20)	7439-92-1	231-100-4	Ołów i jego związki	
(21)	7439-97-6	231-106-7	Rtęć i jej związki	X
(22)	91-20-3	202-049-5	Naftalen	
(23)	7440-02-0	231-111-4	Nikiel i jego związki	
(24)	nie ma zastosowania	nie ma zastosowania	Nonylofenole	X ⁽⁵⁾
(25)	nie ma zastosowania	nie ma zastosowania	Oktylofenole ⁽⁶⁾	
(26)	608-93-5	210-172-0	Pentachlorobenzen	X
(27)	87-86-5	201-778-6	Pentachlorofenol	
(28)	nie ma zastosowania	nie ma zastosowania	Wielopięścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) ⁽⁷⁾	X
(29)	122-34-9	204-535-2	Symazyna	
(30)	nie ma zastosowania	nie ma zastosowania	Związki tributyllocyny	X ⁽⁸⁾
(31)	12002-48-1	234-413-4	Trichlorobenzeny	
(32)	67-66-3	200-663-8	Trichlorometan (chloroform)	
(33)	1582-09-8	216-428-8	Trifluralina	X
(34)	115-32-2	204-082-0	Dikofol	X
(35)	1763-23-1	217-179-8	Kwas perfluorooktanosulfonowy i jego pochodne (PFOS)	X
(36)	124495-18-7	nie ma zastosowania	Chinoksyfen	X

▼ M5

Pozycja	Numer CAS ⁽¹⁾	Numer UE ⁽²⁾	Nazwa substancji priorytetowej ⁽³⁾	Zidentyfikowana jako priorytetowa substancja niebezpieczna
(37)	nie ma zastosowania	nie ma zastosowania	Dioksyiny i związki dioksynopodobne	X ⁽⁹⁾
(38)	74070-46-5	277-704-1	Aklonifen	
(39)	42576-02-3	255-894-7	Bifenoks	
(40)	28159-98-0	248-872-3	Cybutryna	
(41)	52315-07-8	257-842-9	Cypermetryna ⁽¹⁰⁾	
(42)	62-73-7	200-547-7	Dichlorfos	
(43)	nie ma zastosowania	nie ma zastosowania	Heksabromocyklododekany (HBCDD)	X ⁽¹¹⁾
(44)	76-44-8/1024-57-3	200-962-3/213-831-0	Heptachlor i epoksyd heptachloru	X
(45)	886-50-0	212-950-5	Terbutryna	

⁽¹⁾ CAS: Chemical Abstract Service.

⁽²⁾ Numer UE: Europejski wykaz istniejących substancji o znaczeniu komercyjnym (EINECS) lub Europejski Wykaz Notyfikowanych Substancji Chemicznych (ELINCS).

⁽³⁾ W kontekście ustalania środowiskowych norm jakości w przypadku wybrania grup substancji określa się typowych pojedynczych przedstawicieli tej grupy substancji, chyba że wyraźnie wskazano inaczej.

⁽⁴⁾ Tylko eter tetra-, penta-, heksa- i heptabromodifenylowy (numery CAS odpowiednio 40088-47-9, 32534-81-9, 36483-60-0, 68928-80-3).

⁽⁵⁾ Nonylofenol (numer CAS: 25154-52-3, numer UE: 246-672-0), w tym izomery 4-nonylofenol (numer CAS: 104-40-5, numer UE: 203-199-4) i 4-nonylofenol (rozgałęziony) (numer CAS: 84852-15-3, numer UE: 284-325-5).

⁽⁶⁾ Oktylofenol (numer CAS: 1806-26-4, numer UE: 217-302-5), w tym izomer 4-(1,1',3,3'-tetrametylobutylo)-fenol (numer CAS: 140-66-9, numer UE: 205-426-2).

⁽⁷⁾ W tym benzo(a)piren (numer CAS: 50-32-8, numer UE: 200-028-5), benzo(b)fluoranten (numer CAS: 205-99-2, numer UE: 205-911-9), benzo(g,h,i)perylene (numer CAS: 191-24-2, numer UE: 205-883-8), benzo(k)fluoranten (numer CAS: 207-08-9, numer UE: 205-916-6), indeno(1,2,3-cd)piren (numer CAS: 193-39-5, numer UE: 205-893-2), z wyłączeniem antracenu, fluorantenu i naftalenu, które wymieniono odrębnie.

⁽⁸⁾ W tym kation tributylowy (numer CAS: 36643-28-4).

⁽⁹⁾ Odnosi się to do następujących związków:

7 polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn (PCDD): 2,3,7,8-T4CDD (numer CAS: 1746-01-6), 1,2,3,7,8-P5CDD (numer CAS: 40321-76-4), 1,2,3,4,7,8-H6CDD (numer CAS: 39227-28-6), 1,2,3,6,7,8-H6CDD (numer CAS: 57653-85-7), 1,2,3,7,8,9-H6CDD (numer CAS: 19408-74-3), 1,2,3,4,6,7,8-H7CDD (numer CAS: 35822-46-9), 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDD (numer CAS: 3268-87-9)

10 polichlorowanych dibenzofuranów (PCDF): 2,3,7,8-T4CDF (numer CAS: 51207-31-9), 1,2,3,7,8-P5CDF (numer CAS: 57117-41-6), 2,3,4,7,8-P5CDF (numer CAS: 57117-31-4), 1,2,3,4,7,8-H6CDF (numer CAS: 70648-26-9), 1,2,3,6,7,8-H6CDF (numer CAS: 57117-44-9), 1,2,3,7,8,9-H6CDF (numer CAS: 72918-21-9), 2,3,4,6,7,8-H6CDF (numer CAS: 60851-34-5), 1,2,3,4,6,7,8-H7CDF (numer CAS: 67562-39-4), 1,2,3,4,7,8,9-H7CDF (numer CAS: 55673-89-7), 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDF (numer CAS: 39001-02-0)

12 dioksynopodobnych polichlorowanych bifenyli (PCB-DL): 3,3',4,4'-T4CB (PCB 77, numer CAS: 32598-13-3), 3,3',4',5'-T4CB (PCB 81, numer CAS: 70362-50-4), 2,3,3',4,4'-P5CB (PCB 105, numer CAS: 32598-14-4), 2,3,4,4',5'-P5CB (PCB 114, numer CAS: 74472-37-0), 2,3',4,4',5'-P5CB (PCB 118, numer CAS: 31508-00-6), 2,3',4,4',5'-P5CB (PCB 123, numer CAS: 65510-44-3), 3,3',4,4',5'-P5CB (PCB 126, numer CAS: 57465-28-8), 2,3,3',4,4',5'-H6CB (PCB 156, numer CAS: 38380-08-4), 2,3,3',4,4',5'-H6CB (PCB 157, numer CAS: 69782-90-7), 2,3',4,4',5,5'-H6CB (PCB 167, numer CAS: 52663-72-6), 3,3',4,4',5,5'-H6CB (PCB 169, numer CAS: 32774-16-6), 2,3,3',4,4',5,5'-H7CB (PCB 189, numer CAS: 39635-31-9).

⁽¹⁰⁾ Numer CAS 52315-07-8 odnosi się do izomerowej mieszaniny cypermetryny, alfa-cypermetryny (CAS 67375-30-8), beta-cypermetryny (CAS 65731-84-2), tetra-cypermetryny (CAS 71697-59-1) i zeta-cypermetryny (52315-07-8).

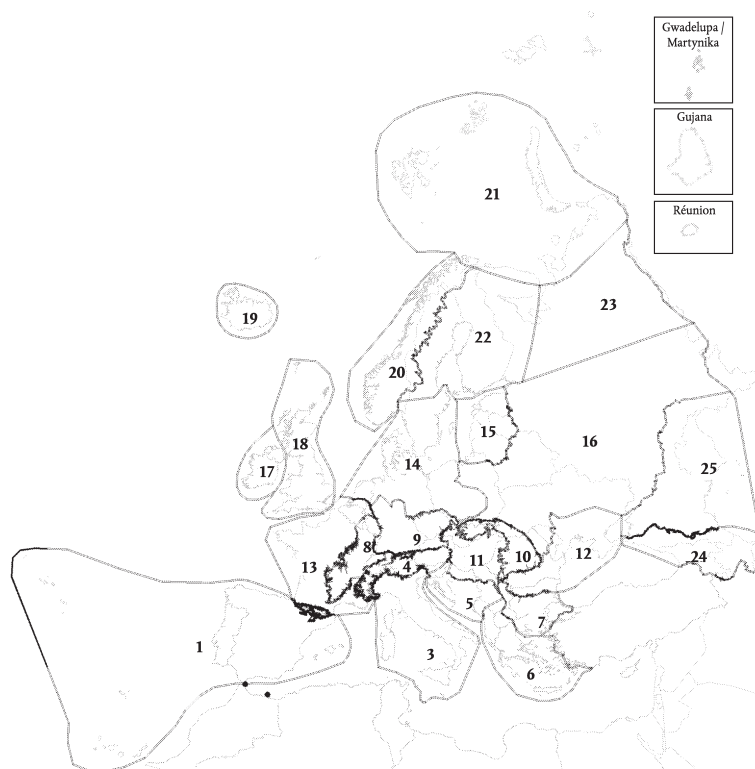
⁽¹¹⁾ Odnosi się to do 1,3,5,7,9,11-heksabromocyklododekanu (numer CAS: 25637-99-4), 1,2,5,6,9,10- heksabromocyklododekanu (numer CAS: 3194-55-6), α -heksabromocyklododekanu (numer CAS: 134237-50-6), β -heksabromocyklododekanu (numer CAS: 134237-51-7) i γ - heksabromocyklododekanu (numer CAS: 134237-52-8).

▼B

ZAŁĄCZNIK XI

MAPA A

System A: Ekoregiony dla rzek i jezior

1. Region iberyjsko-makaronezyjski
2. Pireneje
3. Włochy, Korsyka i Malta
4. Alpy
5. Zachodnie Bałkany Dynarskie
6. Zachodnie Bałkany Greckie
7. Bałkany Wschodnie
8. Wyżyny zachodnie
9. Wyżyny centralne
10. Karpaty
11. Niziny węgierskie
12. Region pontyjski
13. Równiny zachodnie
14. Równiny centralne
15. Region bałtycki
16. Równiny wschodnie

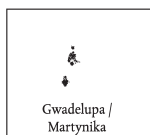
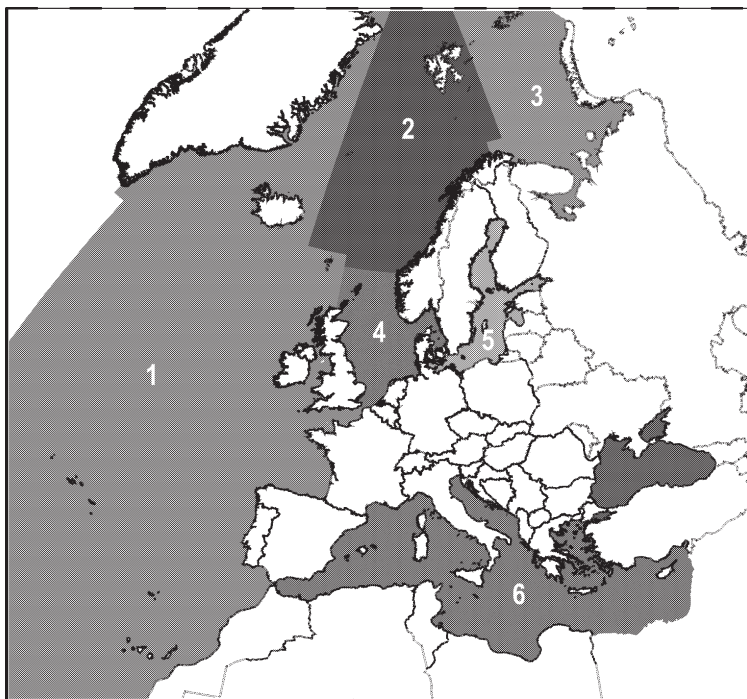
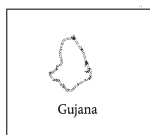
▼B

17. Irlandia i Irlandia Północna
18. Wielka Brytania
19. Islandia
20. Wyniesienia borealne
21. Tundra
22. Tarcza fennoskandynawska
23. Tajga
24. Kaukaz
25. Depresja kaspijska

▼B

MAPA B

System A: Ekoregiony wód przejściowych i wód przybrzeżnych

Gwadelupa /
Martynika

Gujana

Réunion

1. Ocean Atlantycki
2. Morze Norweskie
3. Morze Barentsa
4. Morze Północne
5. Morze Bałtyckie
6. Morze Śródziemne